National Library of Canada
Collection Development Branch,
395 Wellington Str. Order sect
Ottawa, Ont.
Bibliothèque nationale du Canada
NEWSPAPER DIVISION
DIVISION DES JOURNAUX

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1356.

Nr. 11 (1880) 1986 NELJAPÄEVAL, 13. MÄRTSIL — THURSDAY, MARCH 13 XXXVII aastakäik

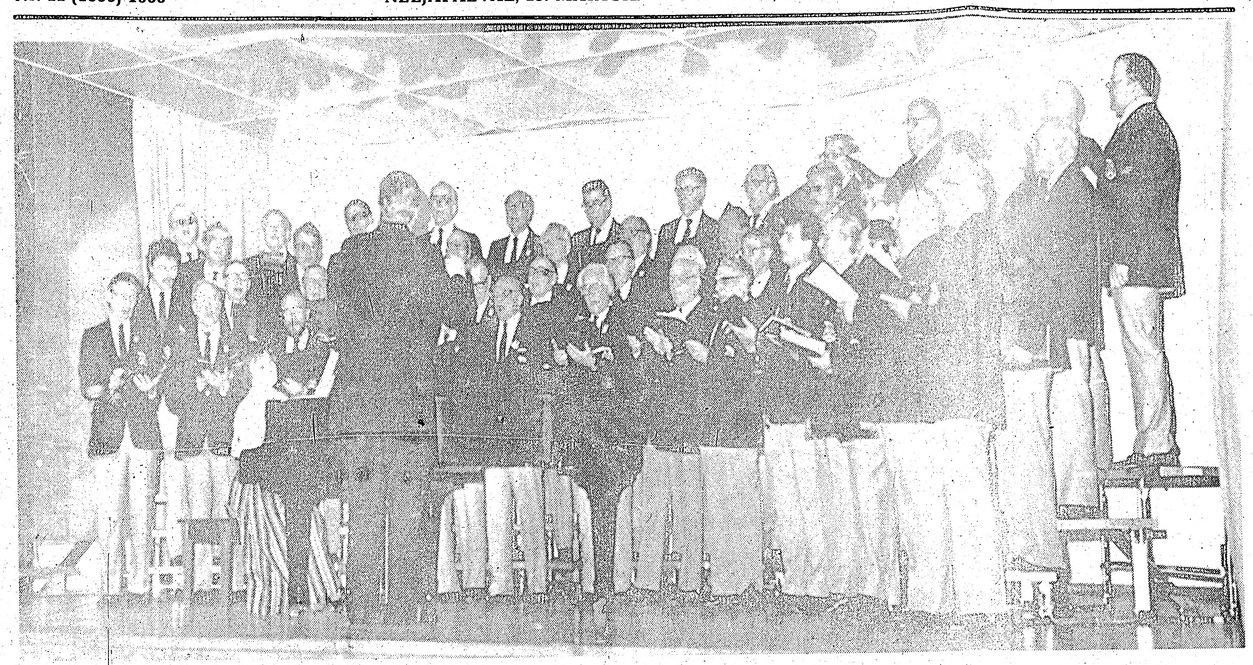

Toronto Eesti Meeskoor laulis oma aastakontserdil 9. märtsil Eesti Majas Charles Kipperi juhatusel arvukale kuulajaskonnale. (Lähemalt järgmises lehes). Foto — O. Haamer

Sõjameeste resolutsioon:

„Kodumaa külastamine kahjustab Eesti vabadus-võitlust"

HAMILTON — „Kanada Eesti Võitlejate Ühingute Liidu Esinduskogu oma koosolekul konstateerib, et okupeeritud kodumaa külastamine kahjustab Eesti vabadusvõitluslikku tegevust eriti siis, kui seda teevad meie rahvusorganisatsioonide esindajad ja juhatuse liikmed. Eriti teravalt ilmnes see möödunud suvel seoses okupatsioonivõimude poolt korraldatud laulupeoga. See oli käeulatamine okupatsioonivõimudele ja KGB-VEKSA'le (Väliseestlastega Kultuurisidemete Arendamise Ühing).

Kui keegi organisatsiooni juhatusest asub kodumaale külastamisele, siis tema kohustuseks on Eesti vabadusvõitluse huvides astuda tagasi juhatusest."

See resolutsioon võeti vastu möödunud pühapäeval Hamiltonis peetud Eesti Võitlejate Ühingute Liidu Esinduskogu koosolekul, millest liikmesorganisatsioonide esindajaid rohkearvuliselt osa võttis. Koosoleku avas esimees Kalju Tori ja mälestati manalasse langenuid kaasvõitlejaid.

Koosolek rakendati välja saadetud päevakorra alusel. Loeti ette rida tervitusi ametisikutelt, organisatsioonidelt ja endistelt sõjameestelt. Tuletati meelde kindral Ernst Põdderi sõna Vabadussõja alul, kus ta ütles, et meestel tuleb „õkva" sõtta minna. Sealt pärineb ka tema hüüdnimi „õkva" ja selles sõnas läksid eesti mehed ka II maailmasõjas vaenlasele vastu.

ELAV TEGEVUS

Liidu tegevuse aruanded näitasid ettenähtud aktsioonide ja tegevuse edukat läbiviimist kõigil aladel nii ühingute osas, kui ka tegevuses meie oma ühiskonnas ja läbikäimisel teiste balti rahvus- ja võitlusorganisatsioonidega. Kohalikud võitlejate ühingud esitasid omakorda endi tegevuse ülevaateid, kus peegeldus samuti elav tegevus ja tihe koostöö Liidu tegevuse eeskujul. Ülemaailmse Eesti Vabadusvõitlejate Keskuse poolt tervitas esimees August Jurs ja esitas omapoolse ülevaate kontaktidest poliitikutega ja kirjavahetusest eesti sõjameeste poolt Eesti Rahva Võitluspäevaks, millega mälestatakse 1944. aasta suvel toimunud eriti raskeid ja ohvriterikkaid lahingute päevi. Sõjameeste häälekandja „Võitleja" on saanud omale uue tegevtoimetaja ja ilmumisel on mahukas sõjameeste võitluste raamat.

ÜLO TAMRE ESIMEHEKS

Liidu tegevuskava ja eelarve oli koostatud eelmiste aastate eeskujul

(Järg lhk. 7)

Valdo Randpere ja Leila Miller kõnelemas Ottawas Parlamendimäel William Bauer'iga (Helsingi järelkonverentsil Bern'is Kanada saadik) ja Gordon Whitehead'iga (välisministeeriumi Ida-Euroopa osakonna direktor). Foto – E. Aruja

Kaisa abistamise aktsioon

Valdo Randpere ja Leila Miller said Kanadas suure tähelepanu

Valdo Randpere ja Leila Miller'i külaskäik Kanadasse kujunes suuremaks vabadusvõitluslikuks selgitusaktsiooniks, mis leidis laialdast kajastust Kanada ajakirjanduses, raadios ja televisioonis. Samuti leidis külaskäik suuremat tähelepanu Kanada poliitikute hulgas.

Randpered jõudsid Kanadasse Eestlaste Kesknõukogu Kanadas kutsel 5. veebruaril. Reisi peakorraldajaks oli EKN, kuid Eesti Abistamiskomitee Kanadas oli kaaskäendajaks. Põgenikepaari siia kutsumise peasihiks oli tähelepanu äratada siin mandril väikse Kaisa Randpere olukorrale.

Pärast kohalejõudmist, EKN korraldas eesti ajalehtedele järgmisel päeval pressikonverentsi, milles osa võtsid kõik kohalikud ajalehtede esindajad.

EESTI MAJAS

Esimese suurema üritusena korraldati Toronto Eesti Majas pühapäeval, 9. veebruaril, kontsert-kõnekoosolek rohkearvulise rahva osavõtuga. Kontserti filmisid kohalikud CITY-TV ja CBC televisiooni jaamad. Peale kontserti samad televisioonijaamad ja ajaleht „Toronto Star" tegid pikemad intervjuud Randperedega. Intervjuud toodi ära samal õhtul vastavate televisioonijaamade uudis-saadetes. Järgmine päev ilmus pikem artikkel „Toronto Star'is". Esmaspäev toimus intervjuu ajalehe „Globe & Mail'iga". Intervjuu toodi ära teisipäevases lehes.

Kolmapäeval, 12 veebr. toimus EKN ruumides intervjuu Vabadusraadio esindaja Aarne Vahtra'ga. Sellele järgnes ulatuslik jutuajamine Randperede ja EKN juhatuse liikme-

(Järg lhk. 3)

USA ülemkohus avas tee deporteerimistele

Advokaat väidab: „Iisraelil ei ole õigust mõista kohut Demjanjuk'i üle"

Kolm päeva pärast USA ülemkohtu otsust deporteeriti ukrainlane J. Demjanjuk, 65 a. v. õhtupimedalt Kennedy lennuväljalt Iisraeli, kust tema saabumist raudus kätega näidati järgnenud varahommikustes tv-saadetes. Lahkumisel USA-st oli Iisraeli El-Al lennuliini hoone ees ta 20-aastane poeg, kes ütles, et „kogu ta isa süüdistaval asjal ei ole inimõigust mitte kusagil. Me soovime võidelda edasi. Kuigi me oleme majanduslikult ruineeritud, me ei anna siiski alla".

D. kaitseadvokaat rõhutas kohtus hiljem, et USA kohtul ei ole juriidilist õigust arvestada Iisraelilt esitatud väljanõudmist ta kliendile, ja et Iisraeli kohtul ei ole juriidilist õigust Demjanjuki üle kohut mõista, kuna küsimuse all olev süütegu leidis aset Poolas 1942/43, seega enne Iisraeli riigi sündi. Ta lubas esineda nõudmisega Iisraeli valitsusele, et see määrab vastava summa, kuna ta soovib jätkata Demjanjuki kaitsmist nende kohtus.

Kaebealune tuli USA-sse 1952. a., võeti kodanikuks 6 a. hiljem. 1975. a. alustas kohtuministeerium tema vastu juurdlust ja 2 a. hiljem võeti temalt USA kodakondsus ära ning jätkusid protsessid väljasaatmise küsimuses. Süüdistati, et D. olnud Saksa natsi-SS liige ja sellena Varssavist 75 km põhjas oleva Treblinka kooduslaagris valvurina tegelik gaasikraani mehanismi käsitaja, mille abil seal „ajaloolaste hinnanguil 750–900 tuhat juuti hukati", peamiselt Varssavi gettodest. D. seletas, et ta langes mobiliseeritud punaarmeelasena sakslaste kätte sõjavangi, ta ei ole kunagi tolles KZ-laagris olnud, töötas sõjavangina ja hiljem põllutööl ning et USA kohtule esitatud süüdistusdokumendid on nõukogude võimudelt võltsitud paberid. Kohus tunnistas need autentseiks. Ohios, kus D. töötas pikka aega autotööstuses, samuti mujal, ukrainlased j.t. on korraldanud rohkeid demonstratsioone Demjanjuki kaitseks.

Iisraelist esitati USA-le Demjanjuki väljanõudmine 1983. a oktoobris. Selle politseiülema Menachem Russeki dokumendil on märgitud, et D. on mõrvanud kümneid tuhandeid juute ja teisi. Iisraelil on üks eriseadus 1950. a-st natside ja nendega koostöötanute karistamiseks. See Iisraeli seadus võimaldab neil mõista kuritööga inimsuse (humanity) vastu, või II maailmasõja kuritegudes". Selle alusel poodi 1962. a. Adolf Eichmann, kelle Iisraeli agendid kidnäppisid Ladina-Ameerikast.

KOHUS AVAS TEE DEPORTEERIMISTELE

Deporteerimiste suhtes tegi 24. veebruaril ülemkohus tähtsa otsuse, kuna seda arvatavalt rakendatakse kui pretsedenti tulevikus järgneda võivates samalaadsetes küsimustes, kui vabastati tee deporteeritava Iisraeli saatmiseks. Nimelt ülemkohus jättis tähele panemata Demjanjuki kaitseadvokaadi argumendi, et Iisrael ei oma legaalset õigust Poolas enne Iisraeli riigi iseseisvust toimunud küsimuse all oleva kuritöö suhtes, ja et USA kohus ei ole ka autoriseeritud Iisraeli väljanõudmist arvestama. Ülemkohus motiveerib oma seisukohta, et „sõjakuritööd ja teised süüteod on nii universaalselt põlatavad, et süüdlased neist on kõigi inimeste vaenlased. Seepärast Iisrael või ükskõik missugune teine riik, vaatamata oma staatusele 1942. või 1943. a., võib soovikorral võtta enesele nende kuritööde süüdlaste karistamise."

EKN Rahvuskultuuri Komisjoni korraldusel
pühap. 23. märtsil, 1986 kl. 2:00 p.l.
TORONTO EESTI MAJA suures saalis
sõnalis-muusikaline pärastlõuna

„SÕNASILD KODUMAALE"

Rikkalik kava.

Ülekanne „Ameerika Hääle" („Voice of America")
kaudu kodumaalo

Kõik kaaseestlased teretulnud.

T.E. AIANDUSKLUBI
neljapäeval, 20. märtsil 1986 kell 8 õhtul E. Majas loeng.
Dr. JAAN ROOS ja kodumajandusteadlane REET KRUUS:
„Aiandushuvilise väetamine ja kärpimine."
Kõik teretulnud.

T.E.S. LASTEAIA
MOENÄITUS
KOHVILAUAGA
pühapäeval, 13. aprillil 1985 kell 2.30 p.l.
Toronto Eesti Maja suures saalis
Pääsmed eelmüügil $6,00, kohapeal $7,00
Eelmüük toimub Eesti Majas laupäeva hommikuti.

Eesti Gaidide Malev Kanadas
Eesti Skautide Malev Kanadas
ühine Palmipuudepüha
NOORTE-JUMALATEENISTUS
E.E.L.K. Toronto Vana-Andrese kirikus,
383 Jarvis St.
PÜHAPÄEVAL, 23. MÄRTSIL, kell 4.p.l.
Kõik teretulnud

EESTI RAHVUSTEATRI
KORDUSETENDUS
„Soovin tutvust"
laupäeval, 12. aprillil, kell 4 p.l.
Lawrence Pk. Colleg. 125 Chatsworth Dr.
Pääsmed eelmüügil Eesti Majas

estonia KOORI
KEVAD-NOODID
laupäeval, 22. märtsil 1986. a. Eesti Maja suures saalis
kell 19.30
Pääse $15,00 (korge eine – Daniel et Daniel Caterers).
Informatsioon ja piletid – koori liikmeilt, või Asta Lokk
tel. 463-9065.

EELK Toronto Vana-Andrese Kirikus
PÜHAPÄEVAL 16. MÄRTSIL kELL 11 h.
KANNATUSAJA KIRIKUKONTSERT
Toronto Vana-Andrese Segakoor Asta Ballstadti juhatusel
esitab C. Saint Saens'i:
REQUIEM
Solistid sopran Tamara Norheim
alt Helene Losberg
tenor Georg Soans
Bass-bariton Charles Farnell
orelil Lembit Avesson
teenib õp. Elmar Pähn

„MEIE ELU" — „OUR LIFE" — Estonian Weekly
Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House,958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada, M4K 2R6
Tel. 466-0951

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum. Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J.,USA.
Tel. (201) 262-0773.

„Meie Elu" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas.
Asut. A. Weileri algatusel 1950.

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6 Canada — Tel. 466-0951
„MEIE ELU" kontor avatud kuulutuste ja tellimiste vastuvõtmiseks: Esmasp., kolmap. ja reedel kl. 9 hm. — 5 p.l. Alates okt. 15. teisip. ja neljap. kl. 9 hm. — 8 õhtul. Laupäeviti avatud kl. 9 hm. — 1 p.l.
„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $43.00, 6 k. $24.00, 3 k. $15.00. USA-sse 1 a. $47.00, 6 k. $25.00, 3 k. $16.00. Ülemeremaadesse 1 a. $52.00, 6 k. $28.00, 3 k. $18.00. Kiripostilisa: Kanadas 1 a. $28.50, 6 k. $14.25, 3 k. $7.00. USA-sse 1 a. $33.00, 6 k. $16.50, 3 k. $8.00. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $62.00, 6 k. $31.00, 3 k. $15.50.

Üksiknumber — 75¢

Kuulutushinnad: 1 toll ühel veerul — esiküljel $6.00, tekstis $5.00.

Aktuaalsel teemal:

Tasakaalutu rahvas, tasakaalutu valitsus

Ameeriklased on harjunud sellega, et neil on üks igati suurepärane riik ja nad on tarmukas ja õigust teostav rahvas. See on tõsi nii mõneski mõttes. Ameerika omapärane isoleeritud olukord on seda maad kaitsnud raskuste eest, mida teistel rahvastel on tulnud kannatada. Aga öeldakse — iseloom karastub just raskustes. Ja võib küsida, kas Ameerika on jäänud sellise karastuseta, sest nii ameerika rahva kui ka tema valitsuse käitumine jätaks nagu mõnelgi puhul selle küsimuse lahtiseks.

Kui, näiteks, rida aastaid tagasi Iraanis Ajatollah Khuomeni võimule tuleku järgi Ameerika saatkond üle võeti ja sealne ametkond vangis peeti, sattus kogu maa nutumeeleollu. Kavandatud ja alustatud päästeaktsiinis kaotati närvid ja komistati üksteise otsa. Üle maa hakati riputama kollaseid lindikesi puude ja põõsaste otsa päris lapsikul viisil.

Kui pärast Tuneesia pommitamist Iisraeli lennukite poolt, mis olid teatud heaks Washington'is ja kus hukkus üle 60 ne inimese, grupp palestiinlasi kaaperdas Itaalia laeva Achille Lauro ja seal mõrvas ühe juudi soost Ameerika kodaniku, siis läks lahti nädalaid kestnud halin teadeteteninduses. Korraldati intervjuusid küll sugulaste, sõprade ja külaelanikega; lesk võeti Reagani jutule, loodi vastav fond ja üks senaator soovis selle ohvri teha Ameerika senati kangelaseks. Unustatud oli aga vähe aega varem toimunud ameerika mereväelase hukkamine samas olukorras TWA lennukil Beirutis!

KAALUMATA JA ÄHMIGA

Ameerika valitsus asus nüüd ise õigust tegema, kaaperdades Egiptuse lennuki, mis kandis noid laeva hõivajaid, sundides selle maanduma Sitsiilias. Ameerika president tõttas kuumalt kinnitama, et need mehed sealt lennukilt tuuakse kohe Ameerikasse ja puuakse ülesse. Teda vist polnud informeeritud rahvusvahelisest korrast, et iga riik käsitab ise kuriteod, mis on toimunud tema territooriumil, resp. laeval. Pisitasa tulid siis välja professorid, kes seletasid asja ära, ja Itaalia valitsus jäi oma õiguse juurde.

Järgmisena ruttas president kinnitama, et on niisugune seadus, mille järgi võib karistada igatüht, kes on terroriseerinud Ameerika kodanikku. Ka siin seletati talle tasakesi ära, et see seadus polnud veel kehtivusel, ja pealegi käsitas ainult lennukite hõivamist, aga mitte laeva kaaperdamist (!).

Niisiis, kaalumata ja ähmiga oli öeldud rida suuri sõnu, rahvusvahelises ühiskonnas kehtivatest reeglitest üle. Ja — kui palju inimesi langeb Ameerikas mõrva ohvriks igas tunnis? Kurb küll!

KÄTTEMAKSUAKTSIOON

Pärast (esmajoones Iisraeli vastu sihitud) veretöid Viinis ja Roomas tõusis temperatuur Washingtonis keemispunkti. Tehti kindlaks, et need terroristid olid välja treenitud Liibüas ja juhitud selle maa diktaatori (Kadafi — Quaddafi) heaskiitmisel. Tõotati kättemaksu aktsiooni Liibüa vastu ja selle terrorismipesa kaotamist. Vägevad merejõud suunati väikese Liibüa (3,5 milj. el.) rannikule ja lennukid taeva alla — aga milleks? Ei saa küll uskuda, et keegi Washingtonis tõsiselt mõtles hakata pommitama Liibüat või sinna sisse tungima, et hävitada liibüalaste asulaid, tappa tuhandeid inimesi ja hakata vastu võtma sealt (lennukeil) tagasitoodavaid langenud ameerika sõjakangelasi! Kui ei kavatseta tõsiselt sellist drastilist aktsiooni, siis kaotab ka hirmutamine oma mõtte, muutub vaid suurteks sõnadeks.

Iisrael tõmbuski varsti tagasi ja seletas pealegi, et Viinis ja Roomas tegutsenud terroristid olid koguni ette valmistatud Süürias. Niisiis vaibus Ameerika hirmutamisaktsioon Liibüa ees mereväe manöövriteks Vahemeres. Ja asemele astusid kogu maailma poolt Liibüa vastu teostatavad majanduslikud sanktsioonid — ainult, et see „kogu maailm" tegelikult ei kavatsenud selliseid sanktsioone, ega läinud ka nendega kaasa. Siis lõpuks, pikema järelkaalumise järgi selgus, et ei saa teostada ka oma sanktsioone täielikult, vaid ameerika õlikompaniid tulevad sellest välja arvata.

(Ka on küsitav, kas saab karistada Liibüast tagasi käsutatud ja käsku mitte täitnud Ameerika kodanikke. Esiteks on üheks kodaniku põhiõiguseks elukoha valiku vabadus ja teiseks pole hästi mõeldavad ka valitsuse käsud eraisikuile ühel demokraatlikul maal.

HINGERAVI LASTELE

Lõpuks — juhtus kohutav katastroof kuue ruumilennuki astronaudi ja ühe kaasas olnud naiskooliõpetajaga. See lõi jalad päris alt ära. Muidugi oli vapustatud igaüks, eriti kuna sündmust võis igaüks jälgida televisioonis. See võib-olla andiski peatõuke sündmuse sensatsiooniliseks ärakasutamiseks. Sündmust korrati televisioonijaamade poolt päevade ja tundide viisi üksteise võidu. Eriliseks kangelaseks kujunes seekordse õnnetuse juures kooliõpetaja, kellega seoses toodi televisiooni ette korduvalt lapsi, kelledele sisendati, et nad ei saa nüüd enam öösiti magada ja neile jääb külge eluaegne psüühiline viga. Nendele lubati tuua kohale psühhiaatrikud nende hinge ravima. Ja kogu kohalik kogukond pidi vajama psühhiaatrilist ravi!

Niisugust hoolitsust ei saanud kunagi nende sõdalaste perekonnaliikmed, kes (üle 200 inimese) alles lühikest aega enne seda kukkusid alla lennukiga Kanadas! Pole parata, igal ettevõtmisel juhtub õnnetusi!

E.N.

Uus juht ja uued laulud

Nõukogude Liidu uuele juhile Mihkail Gorbatshovile tuleb teatud tähelepanu pühendada. Nagu tema maratonkõnest selgub, peaks N. Liit seisma teatud muudatuste ees. Kas need muudatused toovad paremust N. Liidu rahvale, näitab muidugi tulevik. Paljuks need muudatused ähvardavad vaba maailma, seisab samuti tuleviku katte taga.

Presiidiumi üldpilt erineb eelmiste presiidiumi fotodest. 23 mehe hulgas ei ole rohkem sõjaväelasi kui üks. Varem domineerisid sõjaväevormid sarnaseid pilte. Ka koosseis näib olevat noorenenud. 19 poliitbüroo nimest on 11 noorema generatsiooni käes. Rinnast on kadunud aumärgid, milliselt nii rohkelt armastasid kanda vanemad mehed. Kas on see tahteline läänestumine ja demokratiseerumine, on raske otsustada. Kuid kõik see kuulub vaid stiilimuudatuste hulka.

Gorbatshovi kõne (5-1/2 tundi) oli pühendatud nõukogude sisemistele küsimustele. Välispoliitilised motiivid olid teadlikult jäetud tahaplaanile. Välispoliitikat juhib poliitbüroo ja peasekretär, kongressi saadikud ja partei ei saa sellest niikuinii midagi aru. Gorbatshovi intelligents ületab seniste Kremli juhtide intelligentsi. Sama on lugu ka tema julgusega. Tema kõne teemaks oli muutuv nõukogude ühiskond. „Peame lahkuma neist, kes loodavad, et kõik läheb vana viisi. Seda ei juhtu." Ta ei pakkunud kellelegi teenuslikke hüvesid. Kuid ta lubas neile, kes aru ei saa, lahkumist töökohalt.

Pähe said parasiidid majanduses, altkäemaksu võtjad, vargad ja riigivara raiskajad: „Oleme õigustatult mures inimeste pärast, kes unustavad oma kohustused ja kes on hoolimatud ühiskondlike huvide vastu. Mõned soovitavad puhastust parteis. Kuid veel ei ole tarvis selleks erikampaaniat." Küllalt delegaate mõistsid, mis tahtis teatavaks teha peasekretär. Kuulajad arvasid, et nad kuulsid kõhtude korinat! Gorbatshov kirjeldas nõukogude ühiskonda inetul poolel, täpsustes ja üksikasjades. Gorbatshov nõudis nõukogude ühiskonnalt vitaalsust, efektiivsust ja algatust.

Läände suunatud avaldustes rääkis Gorbatshov kapitalismi kriisist, USA imperialismist ja nõrgast vastuvõtust nõukogude relvade kontrolli ettepanekuile. Sõjaväelises sektoris ta lubas, et N. Liit näitab, et kellelgi pole põhjust karta oma julgeoleku pärast. Võib-olla see väljendus pakkuski suuremat huvi läänemaailma vaatlejatele. Kuni Kreml ei ole oma rahuhuvisid demonstreerinud, on sõnavõtul selles osas vaid propagandaline tähtsus.

Vastutasuks oma elanikkonnale lubas kõneleja mitmesuguseid hüvesid. Igale töötajale korter või maja aastaks 2000. Lubas kahekordistada põllumajandusliku toodangu. Lubas 30% rohkem tarbijakaupu. Lubas kahekordistada tööstusliku toodangu. Suurendada töötajahulkade produktiivsust 2-1/2 korda. Ratsionaliseerida tarvidust õli, jõuvarude, ja toormaterjalide alal. Suurendada kapitaalinvesteeringute osatähtsust 35%. Kuid need on ainult lubadused. Nende täitumine pole kellelegi selge. Paljuks läheb kaasa töötajaskond Gorbatshovi lubadustega, sest lubada võib palju, täitumisega on iseasi.

Gorbatshov lubas tööstusel vabaneda valitsuse kindlatest hindadest, et toodang saaks ise oma hinnad määrata. See võib tähendada ainult kõrgemaid hindu ja need tuleb tarbijal muidugi maksta. Gorbatshov soovib anda tööstusele ja põllumajandusele suuremat vabadust oma toodangu planeerimises ja saaduste müümises.

Kuid kuskil ei olnud juttu kompartei võimust loobumiseks. Gorbatshov tõmbab ohje pingumale töötajate ülalpidamise osas. Sellele järgneb ka kompartei. Kuidas julgevad siis tööstuse ja põllumajanduse juhid teha oma toodangulisi algatusi, määrata toodete hindu ja turustada senisest vabamal alusel oma saadusi?

Gorbatshovi kõnes ei olnud ühtegi juttu ühiskondlikest vabadustest, mis teeksid nõukogude inimestest inimesed, kes julgevad tegutseda, toota ja varustada nii nagu tarvis. Mis iganes Gorbatshov ei lubanud, jääb nõukogude inimene endiselt parteirezhiimi orjaks, kartlikuks ja karistusaluseks?

V.

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave.,
Toronto, Ont. M4K 1N8
Tel. (416) 466-1951
(416) 466-1502
LILLEDE SAATMINE ÜLEMAAILMSES ULATUSES.
Eriti pulmadeks — värsked ja kunstlilled.
Matuseks — pärjad ja lillekorvid.
Puuviljakorvid.
Käsitöö kinkeesemed — kullasepa-, merevaigu-, keraamika-, naha ja puunikerduse alal.
Räägitakse eesti, läti ja inglise keelt.
Avatud: äripäevadel 8.30–6.00 p.l., laupäeval 8.30–5.00 p.l.

JOHN E. SOOSAR, C.A.
Chartered Accountant
Suite 1802, 181 University Ave., Toronto, Ontario, M5H 3M7
Tel. 864-0099

TEADAANNE

Toronto Eesti Ühispanga aastapeakoosolek toimub kolmapäeval, 26. märtsil 1986. a. kell 7.30 õ. Eesti Maja suures saalis.

Arvatava postistreigi tõttu palutakse käesolevat teadaannet võtta kutsena.

JUHATUS

PARIMAD AUTOD —
PARIM GARANTII —
PARIMAD OSTUD —
BILL KUNNAS
298-7600, kodus 498-8337
SCARBOROTOWN
DODGE & CHRYSLER LTD.
4960 Sheppard Ave. E.
Scarborough

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

Mitmekultuurilisus edutab majandust

„Meil on jätkuv ülesanne kindlustada kõikide Kanada kodanike täisväärtuslik osavõtt Kanada majanduslikus tegevuses. Võrdõiguslus pole üksnes printsiibiks vaid on ka vajalik majanduslikuks eduks."

Otto Jelinek
Mitmekultuurilisuse alatine komitee, 26. novembril 1985. a.

11. ja 12. aprillil toimub Metro Convention Center'is Mitmekultuurilisuse ja Majanduse konverents minister Otto Jelineki patronaaži all.

Konverentsi kavas on:
◇ Mitmekultuurilisus ja Kanada kestev majanduslik areng, printsiibid ja väljavaated.
◇ Mitmekultuurilisus ja rahvusvaheline kaubandus: väljakutse ja võimalused.
◇ Mitmekultuurilisus ja sisekaubanduslikud võimalused: turism, meelelahutus, side ja kõrgtehnoloogia, väike ettevõtete rajamine ja investeerimise võimalused.
◇ Edukaid eeskujusid, mis kasutavad etnilise mosaiigi turgu ja resursse.
◇ Sidevõrk, mis avardab kontakte ja tutvustab teie produkte ja teenendamist.

Konverentsile koondatakse valitsuse, ettevõtete- ja kutse-organisatsioonid koos täpsustanud informatsiooniga programmide ja nõuandlate kohta.

Peaminister Brian Mulroney esineb kõnega konverentsi lõpubanketil.

Mitmekultuurilisuse ja Majanduse konverents üritab kaasa tõmmata kõiki Kanada majanduse taastamise jõude.

Edasine konverentsi kohta käiv informatsioon on saadaval järgmisel aadressil:
Multiculturalism and Business Conference
c/o Minister of State, Multiculturalism
Ottawa, Ontario K1A 0M5

Seda üritust toetavad suuremad kaubandus- ja tööstusorganisatsioonid ja etnokultuurilised äri- ja kutse liidud.

MULTICULTURALISM CANADA

Minister of State Multiculturalism Hon. Otto Jelinek
Le ministre d'État au Multiculturalisme L'honorable Otto Jelinek

Translation supplied by „Meie Elu"

UUS UPPER BEACHES KONDOMIINIUM EESTLASTELE
3734, 3736 St. Clair Ave. E.
18 müüdud 36-est korterist
KÕIGE PAREM OSTUVÄÄRTUS TORONTOS
Ehitus algab aprillikuul, 1986. Plaane saate näha 3734, 3736 St. Clair Ave. E. ehitusplatsil olevas büroos, igal laupäeval ja pühapäeval kella 1–5-ni p.l., või kokkuleppel.
Inform. helistage G. E. Laikve, arhitekt – Estoman Enterprises Inc.
101 Cassandra Bl. Don Mills, Ont. M3A 1T1, tel. (416) 444-6405, 444-2897

HELLARRA SERVICES
1989 Danforth Ave. Toronto Ont. M4C 1J7 Tel. 694-6241
hüpoteeklaenud
raamatupidamine ja tulumaks
Helle Rannik
endine keskvalitsuse tulumaksurevident

Valdo Randpere . . .

(Algus esiküljel)

te vahel T.E. Ühispanga ruumes. Samal päeval „Toronto Star" juhtkirja pealkirjaks oli „Shtsharansky pole üksinda", kus nimetati Kaisa olukorda.

Järgmisel päeval varahommikul intervjueeriti Randperesid CTV üleriiklikus hommikuses programmis CANADA AM. Tõlkeks oli kaasas Epp Aruja. Sellele järgnes kohe jutuajamine soome ajalehe esindaja Matti Temisevä'ga.

Reede kujunes eriti kiireks päevaks. Hommikul toimus jutuajamine „Toronto Sun'i" ajakirjaniku Bob MacDonald'iga. Sellega ilmus pühapäevases „Sun'is" pikem artikkel. Randperede pilt toodi ka ära ajalehe esileheküljel. Otsekohe peale intervjuud „Sun'iga" viidi Randpered lennuväljale, kus neid saadeti pealelõunaks Montreali, kus toimus ka esinemine õp. Heino Laaneotsa korraldusel. Õhtuks olid nad tagasi Torontos.

Laupäeva hommikul olid Randpered jällegi Toronto Eesti Majas, kus nad õpetasid lasteaias lauluklasse ja esinesid kohvikus lastevanematele.

Anti siis paar päeva puhata, linna vaadata ja kokku saada eestlastega erakodudes. Teisipäeval, 18. veebr. olid nad aga jälle lennus, see kord Barrie'sse, kus toimus esinemine ja sõnavõtt kohaliku Rotary Club'i lõunasöögil. Korraldajateks olid Erik Hess ja kohalik provintsi parlamendi liige Earl Rowe. Kohalik televisiooni jaam CKVR-TV tegi ka tunniajalise intervjuu.

KOHTUMINE ONTARIO PEAMINISTRIGA

20. veebruaril viidi Randperesid kahele tähtsale kohtamisele. Hommikul kohtasid nad provintsi peaminister David Peterson'iga. Kohal olid ka Epp Aruja ja Marta Kivik, kes olid ka selle kokkusaamise korraldanud. Peale lõunat kohtasid nad siis opositsiooni juhi Larry Grossman'iga. Mõlemad juhid lubasid teha kõik, mis võimalik neid abistada. Samal päeval käsitles omas kommentaaris CHFI raadiojaamas Randpere küsimust Peter Worthington. Õhtul näidati CITY-TV's kokkusaamist Peterson'iga ja artikkel suurema pildiga ilmus järgmisel päeval „Toronto Star'is".

Reede kujunes jällegi pikaks tööpäevaks. Hommikul enne lipuheiskamist kohtasid nad Toronto linnapeaga Art Eggleton'iga. Õhtul esinesid nad Toronto Eesti keskkoolis ja siis EKN Vabariigi aastapäeva vastuvõtul. Mitmed kohalviibivad poliitikud kinnitasid, et nad teevad, mis võimalik abistada Kaisa väljasaamist Nõukogude Eestist.

Laupäeval sõitsid Randpered New York'i Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides ja teiste USA organisatsioonide käendusel. Suurem osa aega veetsid nad Washingtonis, kus toimusid mitmed kokkusaamised valitsuse esindajatega. Täpseid andmeid nendest kokkusaamistest pole veel siiani jõudnud.

Esmaspäeval, 24. veebruaril, kui Randpered viibisid USA-s, föderaal parlamendiliige Andrew Witer esitas alamkojas küsimusperioodil küsimuse välisminister Joe Clark'ile Kaisa Randpere kohta. Minister vastas, et see on ainulaadne juhus, kus N. Liit hoiab kinni nii väikest last ja et Kanada jälgib seda olukorda.

PARLAMENDIMÄEL

Esmaspäeval, 3. märtsil lendasid Randpered otse Washingtonist Ottawasse, kus neil vastas ootasid Ene Kukk-Shewchuk ja Walter Pen Ottawast ja Marta Kivik ja Epp Aru ja Torontost. Kell neli p.l. toimus parlamendiliikme Fred King büroos koosolek. King on parlamendi juurde asutatud ebaametliku inimõiguste komisjoni esimees. Kohal olid veel senator Paul Yuzyk; Kanada saadik Helsingi järelkonverentsil, mis toimub kevadel Bern'is ja kus käsitletakse perekondade taas-ühendamist, William E. Bauer; välisministeriumi Ida-Euroopa osakonna direktor Gordon Whitehead; ja parlamendiliikmete abikaasade ühingu endine esinaine Audrey King. Kohalolijad kinnitasid, et on vajalik teha kõike Kaisa vabastamiseks, aga, et nad on teatuda määral takistatud sele tõttu, et Randpered ise ei ole Kanada kodanikud. Sellegi poolest on nemad valmis kaasa aitama ja toetama kõiki liigutusi Kaisa välja saamiseks.

Otsekohe peale seda koosolekut toimus lühike kokkusaamine Kanada peaminister Brian Mulroney'ga. Peaminister näitas, et ta oli Kaisa olukorraga täielikult kursis. Ta avaldas kaastunnet ja kinnitas veel kord, et Kanada valitsus teeb mis võimalik oma võimupiirides abistada Kaisa vabastamist.

Kell viis p.l. toimus Parlamendimäel suurem koosolek, millest võtsid osa ligi 70 inimest, nende hulgas mitmed senatorid ja parlamendiliikmed. Äsja moodustatud „Canadian Committee to Free Kaisa Randpere" liige Marta Kivik ja EKN esindaja, esines lühikse kõnega, kus ta andis ajaloolise ülevaate Kaisa olukorrast. Pr. Kivik rõhutas, et Kaisa kinnihoidmine N. Liidu poolt on täielikult Helsingi kokkuleppe sätete vastane, eriti perekondade taas-ühendamise (family reunification) osas. Kui Helsingi kokkulepel on mingit väärtust, siis kõigil läänemaailma demokraatlikel riikidel on kohustuseks nõuda Kaisa vabastamist. Pr. Kiviku sõnavõtule järgnes küsimuste esitamine publiku poolt. Järgmisel päeval „Toronto Sun'i" ajakirjanik Claire Hoy pühendas oma kommentaari „Sun'is" Kaisa Randpere olukorrale.

SOOME MAJAS

Teisipäeval, jõudes tagasi Torontosse, toimus samal õhtul kontsert Soome Majas millest, osa võtsid ka paljud eestlased. Aupeakonsul Ilmar Heinsoo võttis kontserdile sissejuhatusena lühidalt sõna.

Eelviimasel päeval enne lahkumist tagasi Rootsi oli Randperele ette nähtud jällegi tihe päevakava. Hommikul intervjueeris neid Global-TV'st John Dawe. Sealt nad ärdusid helistuudiosse, kus lindistati viie tunni jooksul 26 lastelaulu. Valmistatud lint levitatakse ülemaailmselt. Randperede soovil läheb tulu Kaisa Abistamiskomiteede kasuks.

Õhtul kell 7, arhitekt Elmar Tampõllu lahkel kutsel, toimus tema majas vastuvõtt. Randpered esinesid mitme lauluga, mida koosviibijad soojalt vastu võtsid. Kuna järgmine päev oli neile lahkumispäevaks, siis Valdo Randpere tänas oma ja Leila nimel kõike neid, kes olid olnud seotud selle reisi õnnestumisega. Ta nimetas t.h.: aupeakonsul Ilmar Heinsoo, EKN esimees Laas Leivat, EKN peasekretär Priit Aruvald, Epp Aruja, ja Aruja perekond, Marta Kivik ja teisi. Ta tänas Elmar Tampõldu ja tema abikaasat ilusa lahkumise puhul korraldatud vastuvõtu eest. Hr. Randpere lõpetas üteldes, et oma ja Leila senistel reis ide , ei ole nad leidnud nii sooja vastuvõttu kui selle reisi ajal ja et nii palju tähelepanu ei ole antud nende olukorrale kui siin.

Kuigi Randpered on lahkunud, kestab väikse Kaisa vabastamise aksioon. Juba on saadetud provintsi ja föderaal parlamendiliikmete poolt N. Liidu saadiku Alexei Rodionov'ile Ottawas kirju nõudes Kaisa vabastamist.

P.A.

Eestlast Kesknõukogu Kanadas pöördub Kanada eestlaskonna poole kirjutada N. Liidu saatkonnale Ottawas, Mihhail või Raisa Gorbatshov'ile ja Karl Väino'le, nõudes, et N. Liit täitku oma kohustusi Helsingi kokkuleppele ja laseks Kaisa'l ühineda oma vanematega läänes. Aadressid on järgnevad:

His Excellency Alexei Rodionov,
Ambassador to Canada for the USSR,
285 Charlotte St.,
Ottawa, Canada
K1N 8L5

Mihhail (Raisa) Gorbachev,
General Secretary of the CPSU,
Kreml,
Moscow, USSR

Mr. Karl Vaino,
First Secretary to the Central
Committee of the Communist Party
of the Estonian USSR,
Lenini puiestee 9,
20001 Tallinn
Estonia

Toonto Eesti Naisseltsi

JÕEKÄÄRU LASTESUVEKODU

vajab 1986. a. tegevushooajaks (6. juuli – 2. august)

KASVATAJAID ja ABIKASVATAJAID,
ÕDE,
UJUMISINSTRUKTORIT,
VETELPÄÄSTJAID, kes töötavad ka abikasvatajatena,
KÖÖGIPERSONALI.

Sooviavaldused esitada hiljemalt 1. aprilliks s.a. T.E.N.S. juhatusele: Helo Novek, 50 Old Kingston Rd. Apt. 5 – 602, Scarborough, Ont. M1E 4Y1

„Kuhu on jäänud 5000 eestlast?"

Kolmainu koguduses tähistati Vabariigi aastapäeva ja õpetaja juubelisünnipäeva

Pühapäeval, 16. veebruaril oli Toronto Kolmainu koguduses Palvepäev ning samal ajal ka Eesti Vabariigi väljakuulutamise päeva tähistamine. Jumalateenistuse pidas koguduse õp. O. Gnadenteich.

Jumalateenistusele järgneval koosviibimisel oli kavalises osas tervitussõnad koguduse esimehelt Eberhard Lepikult. Esines koguduse lauluansambel, keda klaveril saatis koguduse organist Georg Iltal. Lauljad olid sini-värvilistes kleitides ja laulsid viis laulu. Kavalise osa keskpunktiks oli Eesti Abistamiskomitee esimehe Alfred Sepa kõne, ja hoogne, mille eest avaldati talle tugeva aplausiga kiitust.

KUHU ON JÄÄNUD 5000 EESTLAST?

Ta algas oma kõnet laulusõnadega: „Ehk küll kuldne elu võõra pinna peal, tuhatkordse õnne sees viibiks kodumaal". Oleme saavutanud siin palju — rohkem kui kodumaa oleks suutnud pakkuda: meil on majad, suvilad, paadid ja autod. Seejuures oleme ka oma rahvuslikku tööd edasi kandnud — meil on Eesti Maja, kirikud, puhkekodu. — See kõik kahjuks on ega ehitatud liivasele pinnale, millel ei ole püsi. Sest kui vaatame tagasi selle maa ajalukku, kuhu üksikuid tugevaid rahvusgruppe on välja rännanud nagu skandinaavlasi, kelledest mitmed on aga ära sulanud siinse rahva hulka. Arusaadavalt, suurtel rahvusgruppidel on pikemalt püsi. See on elu tõelisus. Umbes 20 aastat tagasi toimunud rahvaloenduse järele oli Kanadas 18.000 eestlast. Nüüd viimaste andmete järele vaid 13.000 — kuigi on surevus, kuid samal ajal on ka sündivus — kuhu on jäänud 5000 eestlast? Kodumaal, vaatamata võõra võimu ümberrahvustamise püüdlustele jne., seal kõigele vaatamata on kaljune pind eesti rahvale.

Edasi kõneleja märkis, et vahel on noortelt ja vanadelt kuulda nagu vastastikuseid süüdistusi, et vanad on noortel ees ja teisalt, et noored ei tule küllaldaselt meie rahvuslikust tegevust osa võtma. Need seisukohad on öeldud liialdusega. Näiteks ei ole Eesti Päevadel ala, kus noored on puudunud. Nad on igati oma aktiivsusega aidanud päevadel hästi korda minna.

Oma hoogsa kõne lõpetas kõneleja Lydia Koidula sõnadega: „Eesti muld ja Eesti süda, kes neid suudab lahuta". Kõne järele, mida kviteeriti tugevate kiiduavaldustega, lauldi Eesti rahvushümni. Seejärel Voldemar Lember luges A. Gailiti „Isade maast" valitud osa. Koosviibimise teises osas tähistati koguduse õp. O. Gnadenteichi 75 aasta sünnipäeva. Õnnitlussõnadega andis koguduse esimees E. Lepik koguduse nimel üle kingi, lauluansambel laulis sünnipäeva õnnesoovi laulu, hr. Ants Nurklik, kes juubilariga 55 aastat tagasi sõjaväes koos aega teenikud, meenutas oma mälestustest muuseas, et juba siis oli õp. O. Gnadenteichil soov usuteaduse õpinguile asuda. Lydia Tori luges sünnipäevaks valminud luuletuse ja andis selle mälestuseks üle.

Koosviibimiseks olid külluslikku kohvilaua valmistanud koguduse naisringi liikmed.

Eesti arst valvekorras

15. ja 16. märtsil
dr. R. Pahapill 921-7777
22. ja 23. märtsil
dr. R. Vanaselja 921-7777
28., 29. ja 30. märtsil
dr. M. Leesment 481-6834

EI MINGIT KOMPROMISSI KOMMUNISTIDEGA

K. Päts — 1918.

Süüdistus mõrvakatses

Toomas Türk'i peksja tabati

Politsei vahistas möödunud neljapäeval ühes motellis röövli, kes esmapäeva õhtul peksis 80-aastast Toomas Türki. Dupont Ave. eluneva 28-aastase katusekatja Joseph Stevensoni vastu tõsteti süüdistus mõrvakatses, sissemurdmises ja röövimises.

Toomas Türk on haiglas paranemas, kuid raputas rusikat ja ütles „Toronto Star'i" kaastöölisele, et oleks röövlile virutanud, kui olnuks võimalik.

80-aastane eestlane üllatas esmaspäeval, 3. märtsil, õhtul kl. 8 paiku murdvarast, kes haaras tal kõrist vasaku käega ja paremas käes olnud revolvriga peksis pähe, nõudes raha ja kulda.

Röövel vedas teda toast tuppa jätkates peksmist teelt leitud esemetega. Lauaalt võetud kirjaavajaga torkas vasaku kõrva kohale ja laualambiga löi pähe. „Ta sai taskust umbes 20 dollarit, kuid ta polnud rahul ja nõudis kulda, kuigi kinnitasin, et mul seda pole," ütles Toomas Türk ajalehele.

Ta pidas varemalt maalriametit ja pärast abikaasa surma 8. a. tagasi elas Mortimeri tänaval üksinda väikses majas. „Tabasin röövlit rusikaga vastu suud ja tal peaks olema huul lõhki," lisas Türk, kes verisena läks abi otsima naabri juurde.

„Star" kirjutab, et Toomas Türk on eestlane, kes asus Kanadasse 1951.a. Rootsist.

TORONTO EESTI ÜHISPANK

958 Broadview Ave., Toronto,
Ontario M4K 2R6

Ühenduses on jõud

Kinnisvara laenud 11,50%
Isiklikud laenud alates 12,50%

Informatsiooniks helistage
465-4659

Pank avatud esmasp.–reede 10:00–3:00
Teisip. ja neljap. õhtuti 5:30–8:00

R. S. KANE Ltd.
MATUSEMAJA
UUS ASUKOHT
6150 Yonge St.
(Goulding Ave., lõunapool Steeles)
Willowdale
221-1159

Õpilased ja noored ettevõtjad

Kui teil on vastavad eeldused, võite saada protsendiraha laenu oma ettevõtte alustamiseks. Avaldusvormid on saadaval keskkoolide, kutsekoolide ja ülikoolide tööametites. Võite ka tasuta helistada numbril: 1-800-387-0777.

Vabariigi aastapäev kevadises Vancouveris

VANCOUVER („Meie Elu" kaastööliselt) – Kui mujal Kanadas pühitseti Vabariigi aastapäeva talvise külma ja lumega, siis Vancouveris sadas vihma ja õitsesid lumekellukesed, krookused, varajased tulbid ja mitmed ilupõõsad. Tänavad olid palistatud roosaõieliste jaapani kirsipuudega ja muru täis tillukesi mairoosikesi. Selline oli Vancouver — Kanada „Florida" Eesti Vabariigi 68. sünnipäeval.

Eesti Seltsi poolt korraldatud Vabariigi aastapäeva aktus peeti 23. veebruaril Eesti Kodu aulas algusega kell 1.30. Aula ei mahutanud üle 200 osavõtja ja koridor tuli lisaks võtta. Kõikidele kinnitati rinda sini-must-valged lindikesed. Lava oli maitsekalt kaunistanud Eino Varkki. Tagapõhjal Pikk-Hermani torn lehviva sini-must-valgega. Müüri taga tõusev päike ja ees risti juures põlvitav leinaja. Kahel pool suured kuused.

Aktus algas lippude defileega rahvarõivais koolinoorte poolt. Lauldi O Canada, Ühendatud koguduse keel- ja puhkpilli orkestri saatel.

Avasõna lausus Vancouveri Eesti Seltsi esimees Enno Lepnurm, selgitades, mida tähendab Vabariigi aastapäev meile. Ta tõstis esile seda põlvkonda, kes on praegu 60. aastates, „kes on kui meie kodumaa õied. See on ainuke põlvkond meie pikas ajaloos, kellel oli õnn sündida, ülesse kasvada, koolis käia ja töötada vabas ning iseseisvas Eestis. See on jätnud meile sügava kokkutunde kodumaaga ja kustumata armastuse isamaa vastu. Meie tungivamaks sooviks on, et meie suudaksime seda edasi anda järgmistele põlvedele. Nendele, kes Eestist lastena välja tulid, või üldse kodumaad näinud pole — nendele on vabaduspäev ainult suureks ajaloo tunniks." Ta kõneles võitlevaist eesti kangelastest, kes võitlesid Sinimägede lahinguis ja eesti naistest, kes halastajaõdedena ja metsavendade abistajana võitlesid, kuid kellest palju ei räägita aktustel. Ta nimetas Sinimägede lahingut meie ajaloo kõige suuremaks lahinguks, kus eesti sõdur pani välja oma füüsilise jõu ja meelekindluse viimase ja lõi vaenlast tagasi kaheksal korral. „Sinimägesid ei suutnud vaenlane kunagi vallutada. Rinne jäi paigale ja selle tagajärjel said paljud kodumaalt välja pääseda. Vabaduspäeval tuletame meelde neid Sinimägede kangelasi. Ärgem unustagem neid iialgi."

Tänupalvuse pidas Ühendatud koguduse pastor Edgar Toompuu, millele järgnes kaks laulu Täienduskooli koorilt — „Mu isamaa armas" ja „Meie koome kangast". Koor oli rahvarõivais ja nende hulgas oli kolm imetillukest lauljat.

AKTUSEKÕNE

Aktusekõne pidas Torontost Vancouverisse asunud noor Linda Aug (Valter), kes on sündinud väljaspool Eestit ja kelle kõnest ilmnes selgelt, et vabaduspäev on ajaloo tund, mida on õpitud, kuid mitte kogetud. Ajaloo tund, mis tegi selgeks, et midagi tuleb ette võtta. Ajaloo tund, mis meie nooruse on suunanud küsima, kahtlema, vastust leidma ja lõpuks siiski hoolima oma rahvast ja esiisade maast. Kuid selline ajaloo tund, kus omal nahal läbielamised puuduvad, ei saa anda täielikku pilti lühikese vabaduse saavutustest ja aktusekõneleja küsib: „Kas ta (vabaduspäev) ei peaks olema päev, kus kokkuvõtlikult märgime, mida eestlased on saavutanud, kus me nüüd oleme, ja mida nüüd teeme järgmisel aastal, et Eestit aidata ja eestlust edasi viia?" Ta küsib, mis on eestlus ja kes on eestlane? Ja lõpuks leiab, et igal ühel on ruumi, ükskõik, millise analüüsi abil ta ennast eestlaseks peab ning juhib tähelepanu reaalsetele võimalustele, mida saaks teha Eesti olukorra parandamiseks. Üheks võimaluseks arvab ta olevat dr. Rein Taagepera poliitilise filosoofia rakendamist – nõuda Eestile satelliitriigi staatust. Ta lõpetas mõttega: „Kui me teame, kes me oleme rahvana, mida me tahame saavutada meie maa, rahva ja kultuuri heaks, ja tõõtame koos igal alal, igal pinnal selle saavutamiseks, siis peaksime oma eesmärgini jõudma — Eesti rahvas omal maal peremees!"

Järgmisena mälestati leinaseisakuga langenud kangelasi kuulates orkestrilt „Puhake paremad pojad".

Aktuse teises osas laulis Herbert Kirves Thomas Kirve klaverisaatel Mart Saare „Üks suu", L. Virkhausi „Kus on, kus on kurva kodu" ja A. Läte „Kuldrannake". Järgnes katkend kapten V. Jürissaare raamatust „Kahe rinde vahel", mida ette luges Jaan Wister. Veel V.E.S. segakoorilt T. Vettiku „Kas tunned maad" ja M. Lüdigi „Laevnik". Harry Muld luges ette tervitused ja läkituse EKN-ilt. Lõppsõna lausus Enno Lepnurm, tänades kõiki, kes kaasa aitasid aktuse heaks kordaminekuks.

Hümn ja lippude väljaviimine.

* * *

Traditsiooniline oikumeeniline jumalateenistus peeti 24. veebruaril Ap. Õigeusu koguduse korraldusel Peetri kirikus, kus jutlustas Ühendatud koguduse õpetaja Edgar Toompuu. Jutluse aluseks võttis ta Jeremia 8:18-23. Ta rõhutas, et nii rahvuslik kui poliitiline vabadus ei ole täielik ilma Jumalata. Keegi ei saa meile garanteerida, millal me kodumaa vabaneb. Jumalal on lõpuks viimane sõna. Vene rahvas omal maal ei ole vaba. Kõik mis me teeme, olgu tehtud, kristlike printsiipide alusel. Suurim panus, mida me oma rahvale teha saame, on eeskuju ja sõnaga juhtides Jumala poole pöördumine.

Teenistust kaunistas Vancouveri Eesti Segakoor dr. Ruusi juhtimisel. Teenisid veel luteri koguduse õpetaja Thomas Vaga ja Ap. õigeusu preester dr. Eugen Ruus.

PENSIONÄRIDE ÜHINGUS

Vancouveri Eesti Pensionäride Ühingu Vabariigi aastapäeva aktus peeti kolmapäeval, 26. veebruaril Eesti Kodu allruumides algusega kell 12 päeval. Kogunenud oli ligi 100 Ühingu liiget. Aktuse avas Ühingu esinaine Siiri Kalbus, lugedes ette tõotusi kodumaale: „Me tõotame mitte oma isamaad unustada tema viletsuses ja hädas. Me tõotame, et niikaua kui me suudame, elame ja töötame igaüks oma võimete ja annete kohaselt selle sihiga, et tuua vabadus meie Maarjamaale."

Palvele järgnes ühislaul „Hoia Jumal Eestit". Esitati luuletusi. Ivi Valgrelt „24. veebruar"; Almeta Westenbergerilt „Kodumaale" Ellen Kruusimägi loomingust. Mälestati langenuid lauldes „Puhake paremad pojad" ja lõpuks esitas Ellen Sacks luuletuse tundmatult autorilt, mis oli kirjutatud aastal 1946, kirjeldades tolle-aegset olukorda kodumaal. Laule saatis klaveril August Valdma. Laululehed olid kõigile kätte jagatud.

AKTUSEKÕNE

Siiri Kalbus tutvustas kõnelejat Matti Klaari, kes on sündinud Eestis ja üles kasvanud Rootsis, kuhu ta ema viie lapsega põgenes. Lõpetanud Stokholmi ülikooli ja on omal erialal üks paremaid maailmas (re-insurance). Kutseala tõttu palju reisinud ja töötanud seitse aastat Shveitsis. Olnud tegev skautluses ja üliõpilaskonnas Rootsis ja olnud Eesti Seltsi esimees Shveitsis. On Lääneranniku Eesti Päevade esimees.

Klaari kõne peamisteks punktideks olid ühtekuuluvus ja eestlus. Klaari arvates on ühtekuuluvus võimalik ka siis, kui kõik ei ole ühiskonnas ühel meelel. Ta võrdles ühiskonda perekonnaga, kus üks laps võib

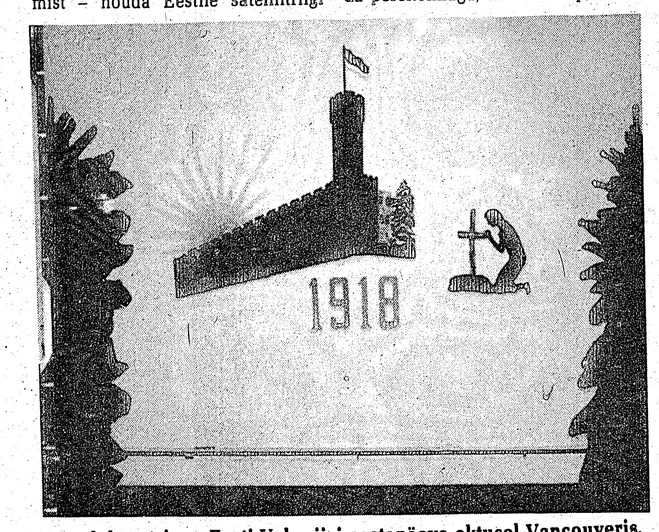

Lavadekoratsioon Eesti Vabariigi aastapäeva aktusel Vancouveris. Foto – Vic Remmelg

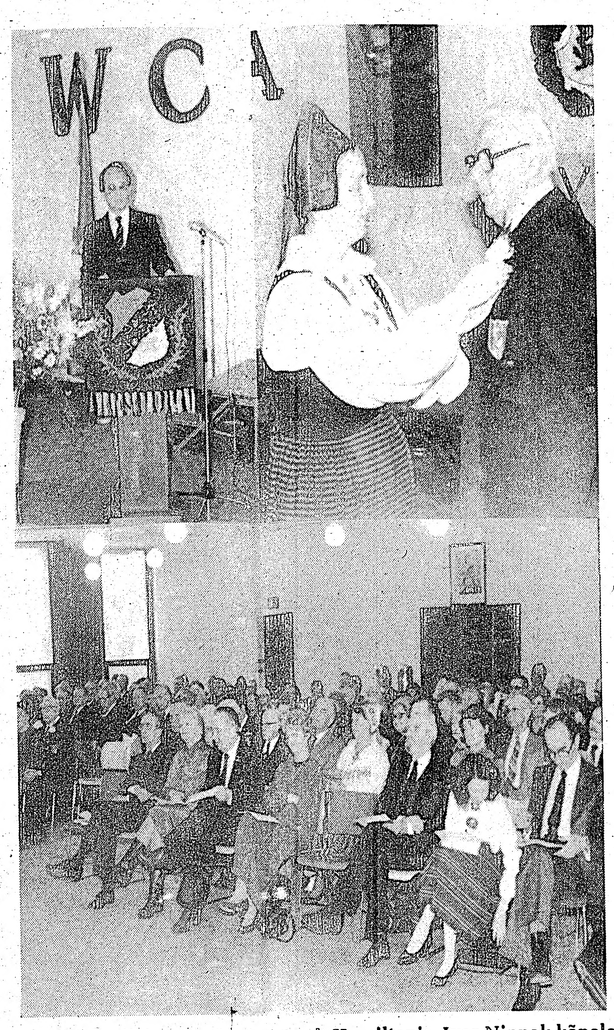

Eesti Vabariigi aastapäeva aktuselt Hamiltonis. Ivar Nippak kõnelemas, Vabadussõja veteranile Karl Ranna'le kinnitab lilleõie rinda Merike Koger. All – vaade aktusesaali. Foto – H. Toomsalu

Eesti Vabariigi 68. aastapäeva tähistamine Hamiltonis

Pühapäeval, 23. veebruaril tähistas Hamiltoni ja selle lähema ümbruskonna eestlaskond Eesti Vabariigi sündi kahe üritusega. Esimeseks jumalateenistusega kirikus ja kohe sellele järgnenud piduliku aktusega YWCA aulas.

Aula avar saal täitus umbes paarisaja kaasmaalase ja nende kutsutud külaliste perest. Lipud toodi sisse Hamiltoni skautide ja Hamiltoni Eesti Võitlejate Ühingu liikmete poolt, millele järgnes kohe O'Canada. Avasõna oli endiselt Hamiltoni Eesti Seltsi esinaiselt, Merike Koger'ilt, kes nimetas, et see päev, mida me täna tähistame, on meeldetuletuseks ilusatest aegadest vabas Eestis, aga samuti oleviku olukordade analüüs, ning pilk tulevikku, et seada sihte oma vabadusvõitluslikule tööle. Me peame võtma õpetust minevikust, kus meie rahva ühisel pingutusel saavutati Eestile iseseisvus. Seame selle saavutuse eeskujuks endile ja meie kasvavale noorusele, et need saaksid innustust jätkata võitlust ühisel jõul, kuni meie kodumaa on jällegi vaba.

Avasõnale kaasus ka Hamiltoni ainukese järelejäänud Vabadussõja veterani, Karl Ranna, austamine, kellele kinnitas rinda lilleõie Merike Koger.

Kontsertosa avasid „Helletajad" esitades „Kuu", T. Vettik, „Kuldrannake", A. Läte ja „Isamaa õitse sa", M. Härma. Juhatas O. Kopvillem.

Vabadusvõitlustes langenute mälestamine toimus Hamiltoni Eesti Võitlejate Ühingu esimehe A. Jursi lühikese inglise ja eestikeelse sõnavõtu järel vaikse leinaseisakuga, mille ajal trio, Merike Koger, Hilda Sepp ja Valve Tali laulsid „Tuhanded jäljetud hauad" O. Kopvillemi klaverisaatel.

AKTUSEKÕNE

Aktusekõnelejaks oli Ivar Nippak Torontost, kes kasutas vaheldumisi nii eesti kui inglise keelt, nimetades, et Eesti Vabariigi sündi tähistatakse igal pool maailmas, kus aga asub eestlasi, tulles kokku meie sini-must-valge värvide all. Seda tehakse ka kohtades, kus asub ainult üksikuidki eestlasi, et saada kinnitust meie õigusele olla vabad! Kuna meie kaasmaalasi asub igalpool maailmas, moodustab see ahela ümber maailma, kuni jõuab meie kannatavale kodumaale. Kuigi seal selle päeva meenutamine on karistatav Siberi vangilaagriga, ei suuda kommunistlik vägivald südameis pesitsevat vabadustuld kustutada.

Edasi analüüsis kõneleja olukorda kodumaal, sealt tulnud külastajate andmete järele. Kodueestlaste kõige suuremaks mureks on võõraste sissevool ja järjest suurenev venestamise surve. Veel leidis kõneleja, et kuigi me oma E.V. aastapäevadel tõstame esile ja avaldame austust neile meestele ja naistele, kes võitlesid meile kätte vabaduse, ei tohi me unustada sealjuures ka neid võitlejaid, kes ohverdasid end II maailmasõjas Sinimägede ja Lõuna-Eesti lahingutes selleks, et randades asuvad põgenejad said aega paatidesse ja laevadele asuda, et pääseda sissetungiva punalaviini eest. Meil pole nende sündmuste kohta ajaloolist arhiivi, kuid meil on palju neid, kes selle kõik ise läbi elasid, ja need võivad tunnistada eesti meeste kangelasmeelt võitlustes oma kodumaa eest.

Oma ingliskeelsetes kõneosades tõi kõneleja näiteid maailmasündmustest ja poliitikast, mainides Molotov-Ribbentrop pakti ja Jalta kokkuleppeid, millede järeldusel anti pool Euroopat kommunismi haardesse. Lõpuks kutsus kõneleja üles eestlaskonda vabas maailmas, toetama oma rahvus- ja vabadusvõitlusliikme organisatsioone, lõpetades sõnadega "hoiame kokku, Eesti vajab eestkostjaid vabas maailmas."

Järgnes H.E.S. stipendiumi väljaandmine ja selleaastaseks stipendiaadiks osutus Maimu Nõmmik. Stipendiumi andis üle H.E.S. abiesinaine Liisa Lind.

TERVITUSED

Järgnesid tervitused ja esimesena sai sõna Hamiltoni linnapea esindajana, linnanõunik W.M. McCulloch, kes tõi tervitusi ja häid soove Hamiltoni linnaelanike nimel. Tervitaja avaldas ka kiitust aktusekõnelejale asjaliku ja ülevaatliku kõne eest, leides, et see kõne oleks väärinud palju laiemat kuulajaskonda, mõeldes sellega Kanada uudistevahendust ja publikut. Järgmisena tõi tervitusi Ida-Euroopa Rahvuste Ühingu esindaja L. Ludzak, kellele järgnes Kanada Poola Kongressi president J. Wieszczycki, Ukraina Kanada Komitee abipresident I. Chorneyko, Läti Kanada Ühingu president A. Lapiens ja lõpuks Hamiltoni Leedu ühiskonna nimel noor daam A. Krivinskas. Kirjalikud tervitused olid Kitcheneri, Ottawa, St. Catharines'i ja Toronto Eesti Seltsidelt.

Tervitustele järgnevas kontsertosas esitas H.E.S. Segakoor Olaf Kopvillemi juhatusel R. Toi seatud R. Pätsu „Kaja" ja Helletajad nng Segakoor koos M. Lüdigu „Kiigelaul" ja R. Pätsu „Ühte laulu tahaks lauldа".

Aktuse lõppsõna oli H.E.S. esimehelt dr. Ivar Laurimaalt, kes änas kõiki aktuse korraldamisele kaasaaitajaid, mille järele lõpetati see pidulik sündmus Eesti hümniga.

Aktuse sujuvaks läbiviimiseks aitasid suuresti kaasa õpetaja Tõnis Nõmmik, kes ütles avapalvuse ja Maimu Nõmmik, kes oli ladusaks teadustajaks. Pianistina tegutses H.E.S. Segakoori liige Kasper Kangur.

Aktusele järgnes Hamiltoni Eesti Pensionäride Klubi daamide poolt korraldatud kohvilaud, kus veedeti mõtteid vahetades mugav tund. Samal ajal andsid paljud kohalolijad oma allkirjad, et saada kokku EKN poolt alustatud aktsiooni 6 miljoni allkirja saamiseks.

JUMALATEENISTUS

Pühapäeva hommikul, 23. veebr. oli kirikusse pidulikule jumalateenistusele kogunenud rohkesti rahvast. Lipud toodi sisse võitlejate poolt skautide ja gaidide saatel.

Teenistust, mida toimetas õpet. T. Nõmmik, kaunistas muusikaliselt „Helletajate" grupp O. Kopvillemi juhatusel, lauldes A. Lätte „Kuldrannake" ja M. Härma „Isamaa, õitse Sa".

Vaimuliku kõne pidas dr. Vello Salo Torontost, kes oma jutluse teemaks oli valinud ristiusus esineva rituaali — paastumise. See osutus päevakohaseks, kuna meie Vabariigi aastapäev langeb paastu perioodile. Nagu teada, märgivad usklikud seda aega Kristuse kannatuse mälestusena igal aastal ühe kuu kestel, enne Ülestõusmispühi. Piiblis esineb aga ka paastumise mõte seoses vabadusnõudlusega (Jesaja, p. 58. s. 3 ja 6-8), sellepärast on ka meil, kes me elame jõukuses ja mugavuses, samal ajal kui me Kodumaa on võõra võimu all, aeg suunata oma mõtted sinna poole. Kuna paastumine sümboliseerib ka isiklikku ohvrimeelsust, siis pidas jutlustaja vajalikuks, et meie seoses Vabariigi sünnipäevaga mõtleksime ja teeksime rohkem, meie maa anastajate poolt vangistatud vabadusnõudlejate heaks. Me peaksime neile vähemalt kirjutama, et sellega tuua teatud kergendust ja troosti vangistuse ängistuses ja üksilduses.

Samuti oleks tänuväärt saata pakkisid neile ja nende omastele, vaatamata sellele et mõned pakid kaduma võivad minna.

Teen igasuguseid
REMONT-TÖID MAJADELE
(tasuta eelarve)
Tel. 759-3975 igal ajal
E. VERDER

St. Catharines'i eestlased pühitsesid Eesti Vabariigi 68. aastapäeva

Pühapäeval, 23. veebruari pealelõunal, pärast eesti koguduse jumalateenistust St. Catharines's, kogunesid Niagara ümbruse eestlased jälle kiriku saali St. Catharines'i Eesti Seltsi poolt korraldatud traditsiooniliseks kujunenud vabariigi aastapäeva koosviibimisele ja aktusele.

Oli ilus õhtupoolik. Kirikust tulijaid ootas sini-must-valgetel motiividel kaunistatud saal eesti lippudega laudadel ja rikkalik kohvilaud valmistatud seltsi perenaiste grupi poolt.

Koosviibimist avas seltsi abi-esimees, A. Altosaar, tervitades rohkearvulisi seltsi liikmeid ja külalisi, kes täitsid kiriku saali. Õp. Gnadenteich luges söögipalve, lahked perenaised pakkusid kohvi, ja kõikidele maitsesid mitmesugused suupisted.

Pärast kohvilauda esines külalis-solistina sopran Tamara Norheim Torontost, kelle laul on St. Catharines'is alati hinnatud olnud. Ka seekord võeti ta ettekanded soojalt vastu, ja tänutäheks ilusa laulu eest anti solistile lilli.

AKTUSEKÕNE

Seltsi esimees, Herman Mölder, pidas aktusekõne, mille sisse olid põimitud ühislaulud ja Milli Borgstromi poolt deklameeritud „Isamaa ilu hoieldes", mida ta kandis ette kõigi eesti vabaduse eest langenute mälestamiseks püstitõusnuile. Herman Mölder algas oma kõne mõttega, et ükski rahvas pole saavutanud iseseisvuse üle öö; see on saavutatud „alles pika ajaloolise arengu ja raskete võitluste tulemustena".

Meie esimeseks sammuks iseseisvuse poole oli autonoomia nõudmine veebruari revolutsiooniga võimule tulnud Kerenski valitsusele, mis ka aktsepteeriti, sest nõudmise toetuseks marssisid 18. aprillil, 1917, Tauria palee ette Petrogradis 40.000 eestlast, nendest 15.000 relvastatud eestisoost soldatit. Üllatuseks aktuselolijaile selgus, et seltsi 87-aastane liige Jaan Taht oli olnud üks nendest Petrogradis marssivatest soldatitest 171. polgu koosseisus.

Oktoobrirevolutsiooniga Venemaal tekkinud kaost ära kasutades kuulutas Eesti Maavalitsus Eesti iseseisvaks Tallinnas väljaantud manifestiga, mille koopiad olid jagatud kõikidele koosviibijatele.

Eesti rahva liikmeid on laiali paisatud igasse maailmakaarde ja kliimavöösse. Põrgulikus olukorras on need eestlased, keda kommunistlik režiim on küüditanud Siberisse sunnitööle, kuid kõik kes on kodumaalt eemal, igatsevad kord tagasi jõuda vabase Eestisse. Siberisse küüditatud konstaabel Kristjan Sillaste sai saata salajasi teid mööda kirja oma paguluses olevale tütrele, millele oli lisatud luuletus lõppedes ridadega:

Mis sellest on, et kodumaale meist
paljud kaugel,
Kesk ääretuid ja laiu Sibertaigu, soid.
Mis sellest on, et igatsusest pisar
laugel,
On möödun'd palju, palju aastaid,
kuid
Veel siiski loodame, et viimset
elupäeva, tundi
Saab taas veeta kodupinnal täis õnne
uuest'sündi.

MEELEOLUKAS ÕHTUPOOLIK

Kõne lõpul ka St. Catharines'i kaasmaalased avaldasid oma koduigatsust lauldes ühes koos „Kuldrannake, kuldrannake, mil' jõuab laev su kaldale..."

Peale kirjalikkude tervituste üleandmist mitmete Ontario Eesti seltside poolt, aktuse ametlik osa lõppes hümniga.

Vabariigi aastapäeva pühitsemine St. Catharines'i Eesti Seltsi poolt tõi jälle kokku Niagara ümbruse eestlaspere üheks ilusaks, meeleoluliseks õhtupoolikuks.

Esimees Herman Mölder tänas kõiki aktusest osavõtjaid, ja eriti perenaisi, kes kaasa aitasid hubase koosviibimise korraldamisel oma rikkalikult kaetud kohvilauaga. Seekordsed perenaised olid: prouad Altosaar, Borgstrom, Asta Eichenbaum ja Ellen Eichenbaum, Gnadenteich, Hert, Kuhi, Marta Laht, Liho, Mölder, Silla, Tamme, Tomingas, Uusoja ja Võrang. Abilised koosviibisel olid prouad Altosaar, Mölder, Dagmar Pint, Silla, Uusoja ja Võrang.

Samuti suur tänu on ka avaldada Milli Borgstromile, kes oma hooleks võttis aastapäeva koosviibimise ja aktuse organiseerimise.

H.K.

KUHU MINNA?

Laup., 1.–27. märtsini Eesti Kunstnike Koondise Kevadnäitus Northern District Library – Stairwell Gallery's, 40 Orchard View Blvd.

Neljap., 13. märts. Mulkide Seltsi üldpäev Eesti Majas algusega kl. 7.30 õ.

Laup., 15. märts. Toronto Eesti Segakoori Lõbus Laupäeva-õhtu Eesti Majas algusega kl. 7 õ.

Pühap., 16. märtsil Võrulaste Lõbus Pärastlõuna Eesti Majas algusega kl. 2 p.

Pühap., 16. märtsil kannatusaja kirikulõntsert Vana-Andrese kirikus algusega kl. 4 p.l.

Neljap., 20. märtsil Aiandusklubi loeng Eesti Majas algusega kl. 8 õ.

Laup, 22. märts. Estonia Koori „Kevadnoodid" Eesti Majas algusega kl. 7.30 õ.

Pühap, 23. märtsil „Sõnasild kodumaale' Eesti Majas algusega kl. 2 p.

Pühap, 23. märtsil gaidide ja skautide lalmipuudepüha noortejumalateenistus Vana-Andrese kirikus algusega kl. 4 p.l.

Pühap., 6. aprillil Toronto Eesti Seltsi kevad popurrii Eesti Majas algusega kl.3 p.

Pühap., 13. aprillil Lasteaia moenäitus Eesti Majas algusega kl. 2.30 p.

Laup., 19. apr. Maakondade Päev Eesti majas.

KIRJANDUS □ KUNST □ KULTUUR

Noorte solistide kontserdilt. Ees: Anne Liis Klein, Leiki Veskimets, Aili Kuutan, Markus Timusk. Taga seisavad: Margit Viia, Charles Kipper, Stella Kerson, Eero Monika Zerbe, Evi Valge.

Kord saab vabaks kodumaa!

ESTO-84 Toronto, 96 lk., Välis-Eesti/EMP, Stokholm 1985. Toimetanud: Elmar Pettai, V. Pekomäe.

Peagu üheaegselt ilmusid Rootsis ja jõudsid müügile ka siinsel mandril väärtuslikeks jõulukinkideks sobivad ESTO-84 mälestuskassett (reporterid A. Mossini ja Fr. Luksepp, teadustaja A. Milits) ja album ESTO-84 Toronto 8.-15. VII 1984. Ei mäleta, kas nende ridade autorina olen näinud ka 1972.a. ESTO albumit, laual aga asuvad 1976. ja 1980.a. albumid, viimased nii ESTO Peakomitee kui ka Välis-Eesti/EMP väljaannetena. Neile liitus nüüd Välis-Eestilt 1984.a. album, oodata on album ka peakomiteelt.

Vaatlusalustest väljaannetest kõige kogukam (128 lk.) on Jyri Korki, Vaike Külveti, Ago Ambre, Mai-K. Korki ja Ilmar Külveti poolt koostatud-toimetatud 1976.a. album, ka kõrvaltekstidelt rikkalikem-ülevaatlikem, kuigi värvifotodelt tagasihoidlikum. 1980.a. albumeist on Välis-Eesti/EMP oma (toim. A. Milits, T. Sepp, E. Kõks) lehekülgede arvult 1984.a. omaga võrdsena 96-leheküljeline, ESTO Peakomitee oma (koostanud-toimetanud Kalju Lepik) samuti 128-leheküljeline ja (fotode arvel) varustatud üle 35-lk. ülevaatliku tekstiosaga, mis sellisena Välis-Eesti/EMP väljaannetes kahjuks puudub. Pühendusena ESTO 76-ndale loeme esilehelt Jyri Korki kinnitust: „Läbi aegade pööristuulte/sa ikkagi leegitsed, vabadustõrvik,/ kui päikene rajuse mere peal." V.-Eesti album 1980 annab moto tagasihoidlikumalt, kuid sügava tabavusega: „Kostku üle Läänemere vabade eestlaste laul!". Sama aasta Peakomitee väljaanne on pühenduslikes osades teisi kaugelt ületav. See algab Kalju Lepiku 2 leheküljega hõlmava kantaadiga valgusest ja varjust. Sellele järgnevad pühendustekstid Juhan Aavikult, Marie Underilt, Tharbjörn Tälldinilt, Gösta Bohmanilt, Ola Ullstenilt, Olof Palmelt, Robert Kreemilt ja Richard Norvellilt. Erinevalt teistest albumitest on alustatud sisu kujundamist ülevaatega ettevalmistustest. Samm on igati põhjendatud.

Siinkohal vaatluse all oleva värske albumi tegevtoimetajaks-koostajaks oli Välismaise Eesti Kirjaniku Liidu juhatusliige, 2-köitelise suurteose „Eesti kalanduse minevikust" heade kogemustega koostaja Elmar Pettai. Allakirjutajal puuduvad andmed kirjastaja ettekirjutiste kohta, kuid tegevtoimetaja karastatud maitse on selgesti märgatav nii piltide (üle 250 foto 25 pildistajalt) ja teksti suhetes kui ka piltide valikus ja interpreteeringuis. Teos algab aupatroonide nimistu ja peakomitee juhatuse fotode ja koosseisu täisnimistuga. Järgnevad lühitekstid koos portreedega ESTO-idee „isalt" Robert Kreemilt ja prof. dr. K. Aunalt pealkirjaga „Eestluse suursündmused" eesti ja inglise keeles. Selle tekstiosa lõpulehekülg on pühendatud Susan Fishi (Ministry of Citizenship and Culture) soojasõnalisele tervitusele koos pildiga. Järgnevad leheküljed fotodega esimehest ja abiesimehest Ontario peamin. Wm. Davise juures ja peakons. E. Jaaksonist ning konsul Roosist. Järgneb 2. lk. 6 illustratsiooniga meie maast, rahvast ja saatusest eesti ja inglise keeles. Tekstidega pildiosa lehekülgedel on olnud koostaja praktiliselt kokkuhoidlik, ilma et see zhanrilise kujundusterviku ülevaatlikkust riivaks või takistaks lisamast vajalikes kohtades ka ingliskeelset allkirja. On ilmne, et 5-7 väiksemaformaadilise ülesvõtte paigutamine ühele leheküljele on põhjustatud koostaja soovist, anda ettenähtud ruumis võimalikult maksimaalset kogu ESTO ulatuslikust kavast. Värvilisi fotosid, neist terve rida 1,5 — peagu 2 lk. suurused ja enamik väga heas teravuses, sisaldab teos kogusummas üle saja. Lõpetades albumi poolteist lehekülge hõlmava värvilise üldvaatega ja manifestiga kahes keeles, leidub samas ka Elmar Pettai lihtsasõnaliselt julgustav pühendus ESTO PÄEVADEKS: Ühendagu Eesti Päevad eesti keeles, meeles meid! Usk ja lootus jõudu annab — vabaks saab kord meie maa!

Kõnesolev ESTO-84 Toronto album on mitte ainult kaunis mälestusteos (mida täiendab kassett) nendele, kes elasid need päevad kaasa, vaid veel märkimisväärsema kaaluga ajaloo-dokument meie kultuurilistest saavutustest. Selle väljaande pildileheküljed annavad peale muu ümberlükkamatu tõendi nooremate kasvavalt jõulisest rollist rahvusliku vabadusvõitluse „vahtkonnavahetuses", kaasa arvatud selgesti ilmnev organiseeritud akadeemilise järelkasvu osakaal. Oleme saanud jällekordse kinnituse ka meie üliopilasorganisatsioonide olemasolu õigustusele ja organiseerumise rahvuslikule vajalikkusele.

On loomulik, et isegi hoolikaim toimetaja ei saa vältida viperuste siin-seal nina läbipistmist. Silma paistab näit. üks osavõtja ü.s. Veljesto liikmeskonna üldpildilt, kes samas albumis on pildistatud ka ühe meie korporatsiooni värvides. Ilmselt viibis see korporant Veljesto kokkutulekul külalisena või oma sinna kuuluva abikaasa saatjana. Tegemist on ühe „iludusveaga" väljaspool toimetaja käeulatust, millel puudub aga igalaadne tähtsus selle nägusalt kujundatud sisuka ajalooteose kestva väärtuse juures. Oleme rikastunud kahanematu kaaluga varamulise ajaloo-dokumendi võrra. Loodame, et võime kord kinnitada sedasama ka ESTO-88 suhtes Austraalias.

JOHANNES KAUP

Heinz Riivaldi kontsert Ft. Lauderdale'is

Kuigi siinne väike eestlaskond on eraldatud üle tuhande miili võrra teistest suurematest eestlaste keskustest ja eesti tuntumaist näite- ja helikunstnikest, ometi käib siin juba aastaid vilgas kultuuriline tegevus. Kaugustele vaatamata on siia külakosti toonud mitmed meie paremaist helikunstnikest. Paar aastat tagasi andis siin kontserdi isegi N.Y. Eesti Meeskoor 40-liikmelises koosseisus. Hea tahte juures on kaugused ja reisikulud ületatavad!

Tenor Heinz Riivaldi kontserdiks oli valitud üks kohalik kirik, mis tuntud oma hea akustika poolest. Nii tuligi, et kiriku pastor Robert Jenkins ütles kontserdi avapalvuse. Avasõna oli L.F.E. Koondise esimehelt Harald Hinnolt, kes muuseas mainis, et see, kes ei tunne Riivaldit ja tema laulu, selle inimese suhtes võiks tekkida kahtlus, kas ta ongi eestlane.

Järgmisena Koondise sekretär dr. Aino Lukas, olles kontserdi teadustaja ülesannetes, esitas publikule H. Riivaldit ja klaverisaatjat Bohdan Sperkqcz'i. Imetleti 70-aastase laulja nooruslikku häält ja esinemist; samuti tema visadust erksalt stabiilseks jääda pika kava (21 helitööd) esitamise lõpuni. Repertuaari valikul oli ilmselt silmas peetud, et see kava sobiks ka ameeriklastele: välis- ja eesti autorite töid esitati umbes võrdselt. Unistavad, eleegilised laulud vaheldusid tujukõllaste särtsukate, dünaamiliselt lõppevate lauludega. Kuulajad elasid vaimustusega lauludele kaasa kogu kava ulatuses. Ei oldud kitsi kestvate ovatsioonidega.

Erilise ovatsiooni osaliseks sai ka E. Aava Juta ja Ülo duett ooperist „Vikerlased" Riivaldi ja sopran Anadie Alliku esitusel. A. Allik, L.-Florida kohalik elanik, on esinenud solistina nii USA-s kui ka Kanadas ja Eesti Päevade raames Inglismaal ja Austraalias. Nüüdki publiku meelest oli duett ilus silmale ja meeldiv kõrvale — nii lavalise esinemise kui ka häälte tämbrite kooskõla poolest. Kahjuks publiku soovile vaatamata duetti ei korratud.

Lisapalana antud J. Mandre „Kodunõmm" oma sisuga kodu-Eestist ja „Hella emakene!" jäi viimasena kõrvu ja südamesse helisema.

Kontserdi heaks kordaminekuks aitas kaasa hea klaverisaade.

Pärast kontserditi ligi paarisajaline kuulajaskond siirdus kiriku avaraisse seltskondlikesse ruumesse, kus Koonduse majanduslik juht Alide Koppel koos abilistega oli kohvilaua valmistanud.

„Sõnasild kodumaale"

23. märtsil kl. 2.00 p.l. korraldab Eestlaste Kesknõukogu Kanadas Rahvuskultuuri komisjon sõnalis-muusikalise kava „Sõnasild kodumaale" Toronto Eesti Maja suures saalis. Rahvuskultuuriline üritus, mis toimub Kanada eestlaste kultuuri ja tegevuse tutvustamiseks kodumaale, kantakse edasi „Ameerika hääle" („Voice of America") kaudu.

„Sõnasilla" avab tervitusega EKN Rahvuskultuuri komisjoni esinaine Maiki Andre Lupp. Peakõne peab EKN esimees Laas Leivat. Marta Kivik kõneleb Leila Miller'i ja Valdo Randpere tütre Kaisa vabastamisaktsioonist ning „Estonia" koori esindaja esitab ülevaate teemal „Eesti värvid ja laul Iisraelis".

Rikkalikus kavalises osas esinevad Toronto Eesti Seltsi lasteaia lapsed, laulusolistid Evi Valge ja Monika Zerbe ning Jeremy Viinalass viiulil. Anneli Andre-Barrett ühendab luules „Sõnasilla" kodumaaga Lydia Koidula, Bernard Kangro ja Arved Viirlaidi luuletuste kaudu.

„Sõnasild" on EKN Rahvuskultuuri komisjoni käesoleva aasta esimene suurem üritus, mis teenides EKN rahvuskultuurilisi eesmärke, loob samaaegselt vabade eestlaste kultuurisilla rahvuskaaslastega kodumaal, kel endil puudub võimalus vabaks loominguks ja eneseväljenduseks.

EKN Rahvuskultuuri komisjoni tegevusele aitavad kaasa komisjoni nõuandjad Osvald Timmas, dr. Roman Toi ja Arved Viirlaid.

Komisjoni liikmed on Maiki Andre Lupp (esinaine), Reet Marten-Sehr, Katrin Kopvillem-Heyduck, Rein Andre jun. ja Jaak Kivik.

Arvestades juba aset leidnud eeltöösid ning meie vaba ühiskonna mitmete ringkondade poolt ülesnäidatud huvi „Sõnasild kodumaale" varasemate traditsioonide jätkamiseks, võib julgesti loota, et ka seekordne „Sõnasild kodumaale" leiab kõigi kaaseestlaste poolehoidu ja arvukat osavõttu.

Ehitame kõik koos „Sõnasilda" ja tervitame sel sillal kaaseestlasi kodumaal!

Thiele ülikooli koor laulis Vana-Andrese kirikus

Vana-Andrese eesti ja läti koguduste korraldusel toimus 3. märtsil kirikus kontsert, kus esines The Thiel Choir samanimelisest ülikoolist Pennsylvaniast. Koorijuhiks Tod M. Trimble.

Arvukas kuulajaskond elas kaasa noorte kontserdile, kus esitati peamiselt vaimulikku muusikat, kogusummas 16 valitud muusikapala, komponistidelt 16. sajandist kuni tänapäevani.

Koor ei ole suur, kogusummas 36 lauljat, mis oli võrreldav Tartu Akadeemilise Meeskooriga, kes andis 1936/7. aastal R. Ritsingu juhatusel 33-mehelises koosseisus kontserdi ja leidis väärika hinnangu.

Tihti loetakse koori hindamisel laulmist pianos ja pianissimos, Thiel kooril oli sel haruldane. Koori koosseis oli võrdne arvulises vahekorras mees- ja naislauljate vahel. Koorijuhil on täpne juhatamine ja koostöö kooriga. Akadeemiliselt omab koorijuht magistri kraadi. Koor harjutab igal nädalal 4 korda, kokku 6 tundi ja on esinenud paljusid kordi USA-s ja Kanadas, viis korda Euroopa kontsertmatkadel ja valmistub uuele Euroopa-matkale eeloleval suvel.

Kooriliikmed olid paigutatud koguduse liikmete kodudesse. Oli ilus õhtu vesteldes kahe noormehega, kes näitasid erilist huvi eestlaste vastu. Rääkisime meie viimasest aktsioonist 6.000.000 allkirja kogumisest ÜRO'sse vaatleja saatmiseks. Noormehed Mauro Wolfe ja Dave Widenhofer andsid kohe allkirja ja avaldasid soovi, saada veel materjali, et nad saaksid oma ülikoolis ja tuttavate hulgas selgitustööd teha ja allkirju koguda!

Ülikooli juures töötab 4 korporatsiooni, õpilaste arv 800, kusjuures 5% on kooriga ühinenud. Kooris kaasalaulmine annab lisapunkte teatava aine õppimisel. Kui neil on lauljaid ligi 40 — kui palju peaks olema Toronto ülikooli juures? Tartu Ülikoolis oli Üliõpilassegakooris üle 60 liikme, Akadeemilises Meeskooris üle 50 laulja!

Võõrastavana tundus sel kontserdil lauljaile, et keegi ei aplodeerinud iga laulu järele. Kooriliikmed arvasid, et nad on halvasti või kuidagi valesti esitanud oma laule. Pärast esimese osa ja kontserdi lõpul oli soe aplaus.

ee.

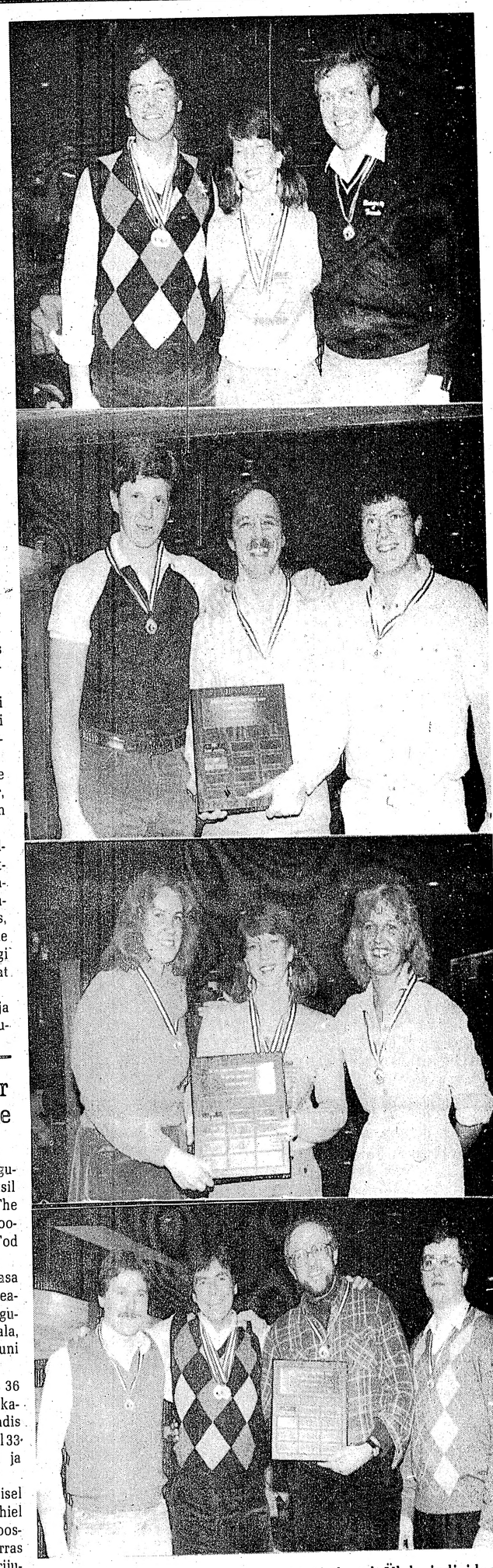

Eesti Korporatsioonide Liidu squashivõistlustelt. Ülal – individuaalvõitjad, vasakult: T. Toome, Korp! Vironia, meeste B-klassi võitja, M. Ilves, Korp! Amicitia, naiste võitja, T. Vanaselja, Korp! Sakala, meeste A-klassi võitja. Keskel – meeste A-klassi võitja Korp! Vironia meeskond. Vasakult – T. Trei,, J. Reitav, P. Toome. Pildilt puudub A. Liik. Ja Korp! Amicitia võidukas naiskond. Vasakult – A. Skakavac, M. Ilves, P. Kreem. Pildilt puudub L. Järve. All – meeste B-klassi võitja Korp! Vironia meeskond. Vasakult – M. Hess, T. Toome, M. Virro, T. Marley. Foto – H. Raigna

EKL squashivõistlused

Korp! Vironia ja Korp! Amicitia võitsid

Eesti Korporatsioonide Liidu traditsioonilised squashivõistlused sel aastal peeti laupäeval 8. märtsil Squash Academy's.

Võistlused toimusid individuaalselt ja mees- ja naiskondade vahel nelja liikmelistes koosseisudes. Meeskondadevahelistes võistlustes A ja B klassides tuli võitjaks Korp! Vironia. A klassi meeskonnas mängisid: Jaan Reitav, Allan Liik, Toomas Trei ja Peeter Toome. B klassi meeskonnas: Tõnu Toome, Toomas Marley, Madis Virro ja Markus Hess. Naiskondade võitjaks tuli Korp! Amicitia koosseisus: Maie Ilves, Aikiki Skakavac, Piret Kreem ja Linda Järve. Individuaalvõitjaks meeste A klassis tuli Toomas Vanaselja, Korp! Sakala, ja B klassis Tõnu Toome, Korp! Vironia. Naiste individuaalvõitjaks tuli Maie Ilves, Korp! Amicitia. Meeskondadevahelistel võistlustel võistlesid ja saavutasid võidupunkte: Korp! Vironia — 13, Korp! Sakala — 11, Korp! Fraternitas Estica — 9, Korp! Rotalia-4 ja Eesti Ülipilaste Selts — 4. Meeste B klassis võistlesid: Korp! Vironia, Korp! Fraternitas Estica! ja Korp! Rotalia. Naistevõistlus toimus Korp! Amicitia ja Korp! Filiae Patriae vahel. Kogusummas võittis võistlustest osa 40 võistlejat, nendest 32 meest ja 8 naist. Võistlused, mis kestsid ligi 4 tundi, olid väga hästi korraldatud. Võistluste peakorraldajaks oli Rein Lee ja tema abideks Jaan Lee ja Erik Pahapill.

HARALD RAIGNA

MASTERCRAFT
PAINTING & DECORATING
Läti-Eesti firma TALVE HINNAD
Helistage 439-2538

ELEKTRIK
Igasugused elektritööd, parandused, uuendused, kodudes või ettevõtetes.
HALLING
Tel. 762-9190
Lic. E1044

KIRIKLIKKE TEATEID

EELK PEETRI KOGUDUS
317 Mt. Pleasant Rd., Toronto, Ontario M4P 2L1
Praost Andres Taul. Tel.483-4103
Kantselei tel. 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387
Tel. kirikus 483-6848
Organist dr. Roman Toi

LAIEDE PALVETEENISTUSED neljapäeva õhtuti kirikus, algusega kell 7 õ.: 13. märtsil — T. Kass; 20. märtsil K. Kaur. Kõik on südamest kutsutud osa võtma õhtustest kannatusaja jumalateenistustest!

KANNATUSAJA JUMALATEENISTUS pühapäeval, 16. märtsil kell 11 hommikul. Teenib õp. A. Taul. Pühapäevakool. Leerieelsed.

LEERITUND erakorraliselt täiskogu koosoleku tõttu – kell 10 hommikul.

Jumalateenistusele järgneb TÄISKOGU KOOSOLEK päevakorraga: 1) Rakendamine; 2) Informatsioon; 3) 1985. a. tegevuse aruanded; 4) 1985. a. majanduslik aruanne; 5) 1986. a. eelarve; 6) Algatatud küsimused. Kõik täisealised leeritatud koguduseliikmed kutsutud osa võtma!

PALMIPUUDEPÜHA KONTSERT-JUMALATEENISTUS pühapäeval, 23. märtsil kell 11 hommikul. Cantate Domino dr. R. Toi juhatusel esitab Fauré „REQUIEM", solistid: Monica Zerbe ja Andres Raudsepp. Teenib õp. E. Heinsoo.

SUUR-REEDE jumalateenistused armulauaga: 1. kell 11 hommikul ja teine kell 6 õhtul.

ÜLESTÕUSMISPÜHA jumalateenistused pühapäeval, 30. märtsil: esimene kell 6 hommikul, teine kell 11 hommikul.

Mõlemale jumalateenistusele järgneb HOMMIKUSÖÖK all kiriku saalis.

INGLISKEELSED JUMALATEENISTUSED ja pühapäevakool igal pühapäeval kell 9.30 hommikul.

ÕPETAJATE KÕNETUNNID kolmapäeviti kl. 9.30–12 hommikul ja neljapäeviti kl. 6–8 õhtul. KANTSELEITUNNID teisipäeviti kl. 10 h.–6 õ. ja neljapäeviti kl. 12–3 päeval.

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS
383 Jarvis St. Toronto, Ont. M5B 2C7
Õp. Udo Petersoo
3714 Beechollow Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930
kirikus 923-5172
Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühapäeval, 16. märtsil kell 11 h. Kristuse kannatusaja KIRIKUKONTSERT. Vana-Andrese koguduse segakoor Asta Ballstadt'i juhatusel esitab C. Saint-Seans'i Requiem. Sõnalises osas teenib õp. Elmar Pähn.

Pühapäeval, 23. märtsil kell 4 p.l. on Eesti Gaidide Malev Kanadas ja Eesti Skautide Malev Kanadas ühine PALMIPUUDEPÜHA JUMALATEENISTUS. Solist tenor Georg Soans. Pärast jumalateenistust kohv ja suupisteid.

Reedel, 28. märtsil kell 4 p.l. SUURREEDE JUMALATEENISTUS armulauaga. Solist metso-sopran Helmi Betlem.

Pühapäeval, 30. märtsil kell 11 h. ÜLESTÕUSMISPÜHA JUMALATEENISTUS, solist metso-sopran Evi Valge.

Pühapäeval, 6. aprillil kell 11 h. „Kalevi" skautlipkonna aastapäeva tähistav JUMALATEENISTUS.

PÜHAPÄEVAKOOL iga jumalateenistuse ajal.

LEERIEELSED iga hommikuse jumalateenistuse ajal.

KOGUDUSE SEGAKOORI harjutused esmaspäeviti kell 7.00 õ. kiriku saalis.

ÕPETAJA KÕNETUNNID: Teisipäeviti kella 6–8 õhtul. Neljapäeviti kell 2–8 õhtul.

KIRIKU KANTSELEI on avatud neljapäeviti kell 10–4.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Jutl. Kaljo Raid
36 Bards Walkway, Willowdale, Ontario M2J 4T9
499-6488

„VABADUSE KUULUTUS" RAADIOSAATED IGAL PÜHAPÄEVAL kell 3—3.30 p.l.

Pühapäeval, 16. märtsil kell 10.15 hm. PÜHAPÄEVAKOOL täiskasvanuile ja noortele, kell 11.00 h. lastele.

Kell 11 hm. JUMALATEENISTUS, kõneleb E. Saraoja. Esineb Martin'i ja Wilbiks'i kvartett. Kell 6 õhtul JUMALATEENISTUS. Teemakõne „Variseri vaim", Andres Kaups.

TORONTO EESTI EV. LUT. USU KOLMAINU KOGUDUS
Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto
Sherbourne allmaaraudteejaam on kiriku kõrval.
Õp. O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd., Scarborough Ontario
Tel. 698-7977 või 766-7853
kantseleis 921-9417

Pühapäeval, 16. märtsil on JUMALATEENISTUS kell 1.30 p.l.

PALMIPUUDE PÜHAL, 23. märtsil on JUMALATEENISTUS armulauaga kell 1.30 p.l.

Ülestõusmise püha JUMALATEENISTUS on 30. märtsil kell 8 h. Laulab koguduse ansambel.

ÕPETAJA KÕNETUNNID on iga kuu teisel esmaspäeval kell 6—8-ni kiriku kantseleis, telefon 921-9417.

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS
Kirik: Redeemer Lut. Kirik, Bloor & Indian Rd.
Õp. T. Nõmmik
501 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2
Tel.: 483-2478 ja 1-527-0410

Suurel-Reedel, 28. märtsil kell 5 p.l. JUMALATEENISTUS armulauaga Torontos.

Vaiksel laupäeval, 29. märtsil kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS armulauaga Virginia United kirikus (Hwy 48 ja Royal Beach Rd.). Teenib koguduse õpetaja.

Koguduse õpetaja viibib 12–23. märtsil ametreisul Lõuna-Ameerikas. Teda asendavad piiskop K. Raudsepp (751-2276), O. Gnadenteich (698-7977 & 934-8221) ja A. Roost (244-9270).

ESIMENE EESTI EV. LUT. KOGUDUS HAMILTONIS
Kirik: 18 Victoria Ave. S. Hamilton, Ont. L8N 2S6
Õpetaja T. Nõmmik
3 Mapleside Ave., Hamilton, Ont. L8P 3Y4. — Tel: 527-0410 ja 483-2478

PALMIPUUDEPÜHA JUMALATEENISTUS 23. märtsil kell 11 hm. Hamiltonis. Teenib piiskop K. Raudsepp.

SUUREL-REEDEL, 28. märtsil kell 10 hm. ingliskeelne JUMALATEENISTUS armulauaga Hamiltonis.

Suurel-Reedel kell 11 hm. JUMALATEENISTUS armulauaga Kitchener-Waterloo's. Solist V. Tali. Teenib kog. õpetaja.

Suurel-Reedel kell 2 p.l. LITURGILINE JUMALATEENISTUS armulauaga Hamiltonis. Teenib koguduse õpetaja. Laulab H.E.S. Segakoor O. Kopvillemi juhatusel. Solist V. Tali.

Esimesel Kristuse- Ülestõusmisepühal, 30. märtsil kell 11 hm. JUMALATEENISTUS. Laulavad V. Tali ja H. Sepp. Teenib koguduse õpetaja.

Koguduse õpetaja viibib 12–23. märtsil ametreisul Lõuna-Ameerikas. Teda asendavad piiskop K. Raudsepp (751-2276), O. Gnadenteich (698-7977 & 934-8221) ja A. Roost (244-9270).

EESTI VABAKOGUDUS TORONTOS
20 Thorncliffe Ave. Tel. 463-6223
Jutlustaja E. Saraoja
Kirik: 562 Jones Ave. Tel. 461-2077

Pühapäeval, 16. märtsil kell 11 hom. JUMALATEENISTUS. Kõneleb H. Promm.

Teisipäeval, 18. märtsil kell 11 hom. PALVUS kõigile.

Kolmapäeval, 19. märtsil kell 6 õhtul PIIBLI-PALVETUND.

Pühapäeval, 23. märtsil kell 11 hom. Palmipuude püha JUMALATEENISTUS, teenib E. Saraoja

Kolmapäeval, 26. märtsil kell 6 õhtul PIIBLI-PALVETUND.

Reedel, 28. märtsil kell 11 hom. JUMALATEENISTUS Issanda lauaga, teenib E. Saraoja. Lauluettekandeid.

Laupäeval, 29. märtsil OSADUSEPÄEV. Kell 10–12 Teenistus allians vendlusele. Teenistusel 2 teemikõnet, järgneb keskustelu.

Pühapäeval, 30. märtsil kl. 11 hom. Ülestõusmise püha JUMALATEENISTUS. Teenib E. Saraoja. Lauluettekandeid.

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS
21 Swanwick Ave.
Tel. 698-5645
Jutlustaja Allan Laur
72 Appleby Cres., Markham, Ontario L3R 4L2
Tel. 477-6248

Pühapäeval, 16. märtsil kell 2 p.l. PÜHAPÄEVAKOOL lastele ja PIIBLIKOOL täiskasvanuile. Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Jaanus Kärner. Soololaule. Kell 6 õhtul ingliskeelne JUMALATEENISTUS. Kõneleb Toomas Rüdmik

Kolmapäeval, 19. märtsil kell 7 õhtul PALVEÕHTU.

„MEIE ELU" asutas Eesti ühiskond ja seisab eesti ühiskonna teenistuses.

OTTAWA EESTI EV.LUTERI USU PAULUSE KOUDUS
Kirik: King Edwardi ja Wilbrodi tänavate nurgal.
Õp. O. Gnadenteich

Pühade JUMALATEENISTUS on laupäeval, 22. märtsil kell 3 p.l. Armulaud kaetud.

KALLIST ABIKAASAT, ISA JA VANAISA

LEANDER OTS'a

sündinud 14. aprillil 1921 Jõelähtmes
surnud 10. märtsil 1986 Torontos

mälestavad sügavas leinas

abikaasa LUDMILLA
poeg ENN perekonnaga
tütar MARY perekonnaga
RACHEL

Mälestusi ei muld
matta suuda...

MANALASSE VARISENUD ARMAST

HERMAN KIRST'i

sündinud 12. juunil 1910
surnud 3. märtsil 1986

mälestavad sügavas leinas

KRISTINA ja AGO
DOROTHY ja MATI
TAMARA ja KALJO

Südamlik kaastunne abikaasa MILLA OTS'ale ja lastele ENNO ja MARE'le perekondadega nende kalli abikaasa ja isa

LEANDER OTS'a

surma puhul

Mälestavad

KARL VAHER abikaasaga
ROBERT LAIGAR abikaasaga
HELJO VILBASTE
EVALD LILLEBERG abikaasaga

LAHKUS IGAVIKKU ARMAS PEREKONNASÕBER MOTALA PÄEVILT

HERMAN KIRST

Pikkade aastate mälestused aitavad leevendada kaotusvalu... perekonnale palju vaimu jõudu kaotust taluda!

Mälestab
LISANNE VAHER perekonnaga

ARMAST SUGULAST

LEANDER OTS'a

mälestavad leinas

LEA, HENNO ja HENNO-ANDRES RÜNDVA
HELMI ja HENN RÜNDVA

MÄLESTAME LEINAS

HERMAN KIRST'u

Südamlik kaastunne Jutale ja tütardele

LINDA ja ALBERT SEPP
pojad JAAK, VELLO, RAIMO perekondadega

KAUAAEGSET HEAD SÕPRA

HERMAN KIRST'u

mälestavad

OTTO ja SAIMA

KAUAAEGSET HÄÄD SÕPRA

LEANDER OTS'a

mälestavad kurbuses

AUGUST ja REGINA PERTMANN
TIINA ja JOHANNES JÄRVALT

ARMAST Ü.E.S.J. LIIGET

LEANDER OTS'a

mälestab leinas

ÜHING EESTI SUVEKODUD JÕEKÄÄRUL

MÄLESTAME KURBUSES ARMAST PEREKONNASÕPRA

EDUARD SÕRMUS't

NAIMA ja GERHARD
TIIU ja ILMAR lastega

ARMAST

VERNER PETERSON'i

mälestab ja leinab

EDUARD VÕSU

ARMAST SÕPRA

EDUARD SÕRMUS't

mälestavad

LEHTE ja GERHARD KEVIS
RIINA ja AVO KLAAS

ARMAST PEREKONNASÕPRA

prof. MIHKEL TOOMSE't

sündinud 18. novembril 1905 Saaremaal
surnud 21. veebruaril 1986 Inglismaal

leinavad

IVIKA ja EERO TAMM perekonnaga

KURBUSES MÄLESTAME KODURANNASÕPRA

EDUARD SÕRMUS't

ja avaldame kaastunnet perekonnale

E. ROISER perekonnaga
T. CHOROWIEC abikaasaga

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA

Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad:

M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor

733 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 • 489-8002

PIKA RASKE HAIGUSE TAGAJÄRJEL LAHKUS NOORELT
MEILE KÕIGILE ARMAS

RAIMOND MELLIKOV

sündinud 30. novembril 1970 St. Catharines'is
surnud 6. märtsil 1986 Hamiltoni haiglas

Mäletavad valusas leinas

ISA ja EMA
ÕDE ja VEND
VANAEMA ja VANAISA
TÄDID perekondadega
ONU perekonnaga St. Catharines'is

Maga vaikselt
puhka rahus
mälestustes jääd ikka meiega.

KALLIST JA TOREDAT „TÄDI"

MARIE MILLER'it

surnud Vancouveris tema 94-dal eluaastal

mälestavad armastusega

ENE-LIIS ja ILMAR MARTENS
ANDRES ja INGER
ELFRIEDE VALLASTE
AINO ja HUGO ROONEEM

LAHKUS MEIE KALLIS MAMMI

MARIE MILLER EMBERG-ELISMÄE

neiuna Erdmann
sündinud 20. märtsil 1892 Paadremal, Läänemaal
surnud 27. veebruaril 1986 Vancouveris

Mälestavad sügavas leinas
ERNA LAANEMÄE
MART LAANEMÄE

Ole ustav surmani,
siis ma annan Sulle elu krooni.

KALLIST JA UNUSTAMATUT ÕDE JA TÄDI

EDNA EELNURME't

sündinud 25. mail 1914 Väätsal
surnud 1. märtsil 1986 Lelles

mälestavad sügavas leinas

VELLO ja VALVE perekonnaga
MANIVALD ja NIINA perekonnaga
ESTER KALKIS
SUGULASED kodumaal

Mulda sängitamine
6. märtsil 1986
Palamuse kalmistule.

LAHKUS MEIE ARMAS SUGULANE JA SÕBER

MARIE MILLER

Mälestavad sügavas leinas
MAIA LUUGUS perekonnaga
VALJA LILLAK perekonnaga
VIIVI LUTS perekonnaga
MARET RASINS perekonnaga
AINO BENNETT

ARMAST LEERIÕDE JA HEAD SÕPRA

VIVIAN TEIN-TANNER'it

mälestavad

DEANNA ja MART
LIA ja LEMBIT PIKKOV

---

93 A. VANUSES LAHKUS IGAVESELE UNELE
MEIE ARMAS TÄDI

MARIE MILLER

sündinud 21. 3. 1982 Eestis
surnud 27. 2. 1986 Vancouveris

Mälestavad leinas
LINDA LAEVIK
KNUD H. HAMSTER perega

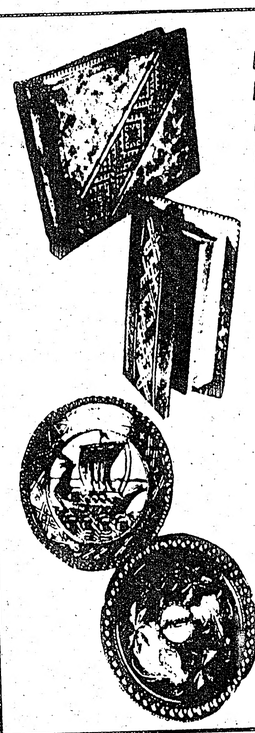

Külastage „MEIE ELU"
kus leiate
mitmesuguseid
sobivaid
kinkeesemeid

TEKSTIIL: linikud, linad, sohva padjakatted jne.
PUUST: seinataldrikud, kannud, kirstud jne.
EHISNAHATÖID: albumid, kirjaplokid, külalisraamatud, raamatukaaned, rahakotid jm.
HELIPLAADID ja KASSETID
RAAMATUD (ka lastele) ● EESTI LIPUD (suured) ● EESTI MAAKAARDID ● MAALID ● SEEBID ● KREEMID „Kamill" ● „RAKUDA" masseerijad ● POSTKAARDID jne.

958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6
Tel. 466-0951
(Eesti Majas, II korral)

ARMAST NOOREPÕLVE SÕPRA

VIVIAN TEIN-TANNER'it

mälestab sügavas kurbuses

MONICA abikaasaga

MÄLESTAME ARMAST KASUEMA

OLGA NAPP'i

ARNO perekonnaga
ASTA perekonnaga
AINO perekonnaga

MÄLESTAME LEINAS LAHKUNUD

OLGA NAPP'i

ROYAL BEACH'I EESTLASED

KALLIST

VIVIAN TEIN-TANNER'it

mälestavad leinas

AARE, HEINO ja CARA LAIMETS

ARMAST

VIVIAN TEIN-TANNER'it

mälestavad kurbuses

TIIU ja ALAR PÕLDMA
ALAN TEDER

Eestlaste ajaleht „MEIE ELU" levib üle kogu maailma, kus asub eestlasi. ● Tellige ja lugege „MEIE ELU". ● Nõudke „MEIE ELU" proovinumbreid.

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $43.00, 6 k. $24.00, 3 k. $15.00. ● USA-sse 1 a. $47.00, 6 k. $25.00, 3 k. $16.00. Ülemeremaadesse 1 a. $52.00, 6 k. $28.00, 3 k. $18.00. Kiripostilisa: Kanadas 1 a. $28.50, 6 k. $14.25, 3 k. $7.00. USA-sse 1 a. $33.00, 6 k. $16.50, 3 k. $8.00. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $62.00, 6 k. $31.00, 3 k. $15.50.

„MEIE ELU" TALITUS
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada

Tellimiskupong:

Palun saatke minule „Meie Elu" ..... kuuks.

Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga„ panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).

Nimi: .....

Postiaadress: .....

Kuupäev .....

.....
(Allkiri)

ARMAST VILISTLAST

VIVIAN TEIN-TANNER'it

mälestab leinas

EESTI NAISÜLIÕPILASTE SELTS

VAIMSEST PERSPEKTIIVIST!

Tänapäeva moodne inimene ei hooli Jumalast! Ta lemmikütlus on: Jumal on surnud! Kuid, kas Jumal on tõesti surnud või oleme meie surnud Jumalale?„Tõesti, tõesti ma ütlen teile, tund tuleb ja on juba käes, mil surnud peavad kuulma Jumala Poja häält, ja kes seda kuulevad, peavad elama!"

(Joh. 5:25).

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

●

Matusemaja on üle 115 aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.

T. L. MORRISON — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

Kodumaa . . .

(Algus esiküljel)

ja need kinnitati mõningate täiendustega rakendamiseks. Uueks esimehek valiti Ülo Tamre, kes samal ajal on ka Toronto Eesti Võitlejate Ühingu esimees. Juhatuse liikmeteks valiti kaheks aastaks A. Jurs, Ü. Jürima, J Kirsipuu, F. Koger, R. Moks, M. Pihlak, E. Ruberg, A. Tooming ja E. Tutsu. Samuti valiti kaheks aastaks teised Liidu organid volitusega juhatusel neid täiendada.

Valimistele järgnes sõjameeste resolutsiooni esitamine ja üksmeelne kinnitamine. Öeldi, et endistel sõjameestel on õigus kõnelda seal, kus minnakse mõtlematult libedale teele ja kahjustatakse meie rahvuslikke huve. Eesti sõjamehed ei saa taluda okupatsioonivõimudega läbikäimist.

Koosolek otsustas toetada Ülemaailmset Eesti Vabadusfondi ja alustada ettevalmistustega Austraalias toimuvate Esto '88 sõjameeste päeva edukaks läbiviimiseks. Koosolek avaldas tänu kol. Ülo Ansonile tema poolt tehtava töö eest Ühendriikides eesti sõjameeste küsimustes ja eriline tänu avaldati kauaaegsele Liidu esimehele Kalju Torile. Koosolek lõppes hümni laulmisega.

Iga uus „MEIE ELU" tellija aitab kaasa sisukamale ajalehele.

Vera Poska-Grünthal

IN MEMORIAM

„Võib aga jääda igavesti nooreks oma südames, kuid see õnnestub ainult vähestel ja see on kõige toredam nooorus."
V.P.G. päevaraamatust
4. septembril 1913

Vera Poska-Grünthal on lahkunud elavate kirjast. Lidingö saare häiglas, Stockholmi eeslinnas, kustus tema pikk ja tegevusrohke elu. Sündinud eelmise sajandi lõpul advokaadi, hilisema eesti välisministri ja rahusaatkonna juhi Jaan Poska ja tema abikaasa Constance teise lapsena, kirjutas ta juba 1913.a. noore lapsena oma päevaraamatus, et tahab astuda õigusteaduskonda, olgugi et naistel õigusi juristina teotsemiseks veel ei olnud.

Nii sai Verast jurist, kellena võitis lugupidamise nii advokaadina töötades kui ka oma laial tegevusväljal ühiskondlikul ja samuti teadusliku töö alal Tartu ülikoolis. Juba üsna noorena alustas ta Eesti Akadeemiliste Naiste Ühingu organiseerimist, hiljem võttes sidemeid vastava rahvusvahelise organisatsiooniga. Aastatega lisandud ikka ja jälle uusi ülesandeid noorele naisjuristile, kes oma andeid ja energiat väga laialdastel huvialadel rakendas, olles seejuures abikaasa (alates 1919. abielus kaasjuristi Timotheus Grünthaliga) ja viie lapse ema.

Esimesi samme naisõiglusluse suunas astus Vera Poska-Grünthal juba 1926.a., mil asuti Eesti uue tsiviilkoodeksi eelnõu koostamisele.

Vera Poska-Grünthal esitas Eesti Akadeemiliste Naiste Ühingu esindajana uusi, moodsais skandinaavia maades kehtivaid perekonnaõiguse põhimõtteid, kus abikaasade üheväärsus ja üheõiguslus on kindlustatud.

Esimene kontakt ühe rahvusvahelise organisatsiooni — Rahvusvahelise Naisliiduga — toimus V.P.G -1 1928.a. suvel Pariisis, kus ta Eesti Naisliidu ühe esindajana Sotsiaaltöö Kongressist osa võttis. Sääl selgus talle rahvusvahelise koostöö suur tähtsus. Eriti paelus V.P.G -d noorte ja laste õigusliku kaitse küsimus, millisel teemal ta hiljem nii magistrikui ka doktoritöö Tartu ülikooli juures kirjutas. Doktoritöö, teemal „Noortekohtud", jäi küll sõjaolude tõttu kaitsmata.

V.P.G. töö ei piirdunud vaid oma kutsealaga, olles Tartus aastaid Eesti Noorsoo Kasvatuse Seltsi Tütarlaste Gümnaasiumi vanemate komitee juhataja, oli ta tutvunud maalt kooli tulnud tütarlaste korteriprobleemidega ja leidis vajaliku tütarlaste internaati asutada. V.P.G. oli tegev ka laste- ja emadekaitse töös.

Põgenes Rootsi koos abikaasa ja lastega suure põgenikevooluga 1944.a. sügisel. Arhiivitöö kõrval Stockholmi ülikoolis töötas ta eesti põgenike abistamisorganisatsioonides ja Eesti Komitee Naissektsiooni asutaja ning juhatajana. Oli naiste ja kodude ajakiri Triinu asutaja ja peatoimetaja. Oli õhutaja ja innustaja igalpool, kus töökäsi ja mõtlevat pead vaja. Vera Poska-Grünthal oli tuntud ja austatud mitte ainult oma asukohamaal Rootsis, vaid oma sagedaste reiside kaudu ka paljudel teistel maadel, kus eestlasi elab. Alati väsimatu kommunismi vastu võitleja ja kommunistide Balti maade ülekohtuse okupatsiooni tutvustaja nii rootslastele kui ka kanadalastele ja ameeriklastele.

Ikka ülesehitaja, optimist, entusiast, nii jääb see tubli eesti naine igavesti nooreks tulihingeks meie mälestuses.

Puhka rahus, kallis sõber!

FRIDA KASPER

ERMI SOOMET

ÜKS VÄSIMATU TÖÖMEES

Selle kuu 15-l päeval täitub 75 aastat Ermi Soometi sünnist. Sel puhul on põhjust vaadelda selle tubli eestlase mitmepalgelist elu ja tegevust niihästi isiklikul kui rahvuslikul pinnal.

Ermi omade sõnade kohaselt ta on alati elanud kaksikelu: isiklikku ja ühiskondlikku.

Moodne ühiskonnateadus väidab, et ühe inimese elu on täiuslik ainult siis, kui osa sellest elust on pühendatud oma kaasinimeste teenimisele.

Selle teooria põhjal peaks Ermi Soometi elukäik olema üsna lähedal täiuslikkusele, sest kogu oma elu jooksul on ta end ühel või teisel viisil rakendanud ühiskondliku ülesannete täitmisele.

Peale Tartu Ülikooli lõpetamist õigusteadlasena 1938-l aastal rakendus ta Eesti politseiaparatuuri teenistusse mitmetel ametkohtadel, jõudes lühikese ajaga tõendada oma väljapaistvat organiseerimisvõimet sisekaitse ülema kantselei juhatajana, Läänemaa prefektina ja Välispolitsei Peaosakonna juhatajana.

Samaaegselt oli ta haldusõiguse ja kutse-eetika lektoriks välispolitsei koolis ja avaldas õigusteadusalalisi kirjutusi vastavais ajakirjades.

Kanadasse emigreerus E. Soomet 1947-l aastal, kus ta asus ühe tööstusliku ettevõtte teenistusse Montrealis kontorijuhatajana ja materjalide sisseostjana. Peale Sir George Williams College lõpetamist majandusteadlasena ülendatakase teda ka arvepidamise osakonna juhatajaks.

Puhkepalgale siirdununa asub ta Torontosse elama, tegeldes tulumaksualaliste küsimuste nõuandjana abivajajaile ja paljude erialaliste artiklite autorina eesti ajalehis.

Paralleelselt oma kutsealalise tegevusega pühendub Ermi Soomet erilise andumusega skautlikule liikumisele, millega ta ühines kodumaal 1925-l aastal ja mis on kestnud tänaseni. Kanadas oli ta Skautmasterite Kogu asutajaks ja kauaaegseks esimeheks. Peale konsul Markuse surma valiti E. Soomet Eesti Skautide Malev Kanadas vanemaks.

Lisaks skautlusele jätkub tal aega ka teistele meie rahvusliku tegevuse aladele. Montrealis aitab ta elustada sealset Eesti Seltsi ja saab selle esimeheks. Ta on Kanada Eestlaste Ajaloo Komisjoni esimees, Eesti Liit Kanadas juhatuse liige, EKN-i Valimiste Peakomitee esimees kahel korral, jne.

E. Soometi vilgas ühiskondlik tegevus on kestnud tänaseni, andes eeskuju teistele pensionäridele rakendumiseks organiseeritud eestlaskonna tegevusse.

Ermi Soometit iseloomustab kohusetundlikkus, edasipüüdlikkus ja tasakaalukus. Ta on teiste suhtes tolerantne, eelistab olulist ebaolulise ees ja üldhuvisid isiklike huvide ees.

Need iseloomuomadused ja tema väljapaistev panus, on teinud Ermi Soometist meie ühiskonna üldiselt respekteeritud liikme.

Akadeemiliselt kuulub ta kauaaegse liikmena Korporatsioon Fraternitas Esticasse.

Sinu auväärsel juubelipäeval ühinevad minuga Sinu sõbrad, kaasvõitlejad ja kaasatöötajad eesti ühiskondlikus ja skautlikus rivis, soovides Sulle jätkuvat head tervist, jõudu, ja indu eestluse eesmärkide teenimisel.

ILMAR HEINSOO

ERMI SOOMET

EAK äris on nüüd saadaval lihavõtte pühadeks ja emadepäevaks —

Iittala kristalle ja kunstipäraseid kinke-pakke pabereid ja kaarte

Sport

Maimo ja Mehis Kivilo Schwartzwaldi mägestikus puhkusel pärast pingutavaid võistlusi.

Alpentris 1986

Üheteistkümnest murdmaasuusatajate maailmamaratonist peetakse viis Alpides. Nendest viiest moodustavad vabaltvalitud kolm Alpentrisi nimelise võistlussarja. Austria „Dolomitenlauf", Itaalia „Marcialonga" ja Saksamaa „König Ludwig Lauf" toimuvad kolmel üksteisele järgneval pühapäeval ja moodustavad seega eelistatud Alpentrisi kaugemalt Euroopa nurkadest, Põhja-Ameerikast ja Austraaliast tulevaile osavõtjaile.

Tuhandeile suusatajaile on Alpentris kolm nädalat kestvaks treenimiseks, võistlusteks ja toredate elamuste kogumiseks. Aga need suusamaratonid ei ole suursündmuseks mitte ainult võistlejaile. Juba terve nädal enne võistluspäeva valitseb suusarajaäärseis asulais peomeeleolu. Püstitatakse lipumaste, heisatakse lippe ja ehitatakse auväravaid asulaidläbivaile võistlejaile. Õhtupimeduses peetakse lühimaa võistlusi tõrvikutest valgustatud rajal. Pealtvaatajaile keedetakse lõkketuledel vorste või pakutakse tasuta suurtel restidel röstitud kalu ja kuuma veini.

AUSTRIAS

Kuuekümne kilomeetri pikkune „Dolomitenlauf" ja väiksemate ambitsioonidega võistlejaile mõeldud 25-kilomeetriline „Lienz Lauf" algavad samaaegselt Lienzi linnaäärsel heinamaal vastasuundades pühapäeval 19. jaanuaril. Juba eelneval päeval on aiaga ümbritsetud stardiväljal iga osavõtja koht kindlaks määratud võistlusnumbrit kandva lipukesega. Ööl enne pühapäeva on veoautod, buldooserid ja rajamasinad vilkas tegevuses, et hommikuks katta kõiki võistlusrajaks määratud tänavaid küllaldase lumekihiga. Kella kaheksa ajal kihab stardivälja ümbrus võistlejaist — proovitakse määret, soendatakse keha ja pakitakse sooje üliriideid nummerdatud kottidesse, mis varsti kinnistes veoautodes lõpp-punkti toimetatakse. Stardiaeda sisenedes tembeldatakse võistlusnumbrile kinnitatud kontrollkaart ja osalejad asuvad lipukestega märgitud kohtadele. Valjuhääldajaist tuleb vaheldumisi juhtnööre võistlejaile, tänusõnu vabatahtlikele abistajaile ja hoogsaid rahvaviise.

Kõrgel kraanaplatvormil ja väljaku kohal tiirlevas helikopteris on fotograafid ja kaameramehed usinasti ametis kogu sündmuse edasiandmiseks ajakirjanduse ja televisiooni kaudu üleriigilises ulatuses. Täpselt kell 9.00 kõlab stardipauk ja kümned sõdurid avavad sünkroniseeritult stardiväljaku väravad ning üle 3500 võistleja tormavad teele. Maailmaklassi kuuluvad eliitsuusatajad moodustavad peagi kiirelt liikuva hanerea, kuid vähemate võimetega suusatajad liiguvad kirju jõena, 10 kuni 15 inimest kõrvuti kuni esimese viie kilomeetri lõpuni. Vähese lume, suhteliselt kitsa raja ja suure osavõtjate arvu tõttu läbivad esimest järsemat allasõitu paljud kukkudes ja veeredes. Asulais palistavad pealtvaatajad tiheda müürina võistlusrajaks muudetud tänavaid ja hüüavad ergutusi nii üldiselt, kuid ka osavõtjate nimekirja jälgides nii mitmelgi juhul nimeliselt just mööduvale suusatajale. Joogipunktides antakse ergutavat sooja teed, viinamarjasuhkrut ja apelsinilõike — raja lõpu poole ka suppi ja võileibu neile, kellel puudub jaks kiirelt lõppu jõuda. Ja kõigele sellele lisaks paras jagu hoogsat muusikat — olgu siis kas helilindilt või külamoosekantidelt. Südalinnas asuvas lõpp-punktis registreeritakse võistleja aeg elktrooniliselt sajandiku sekundi täpsusega ning ühtlast vormiriietust kandvad neiud mässivad higise võistleja sooja sõjaväetekki. Suures telgis pakutakse sooje jooke, suppi, leiba ja vorsti. Ja kui suurem nälg kustutatud, on teadetahvlil juba väljas raalil trükitud võistlustagajärjed.

ITAALIAS

Nädal aega hiljem kordub põhiliselt kõik Lienzis toimunu paarsada kilomeetrit lõunapool olevas Di Fiemme e Fassa orus „Marcialonga" nimelisel võistlusel. Kuna siin on lund veelgi vähem kui Lienzis, siis kühveldavad mitmed kümned inimesed paaril päeval mitmel pool lund rajale, et kive ja puujuuri vähemalt õhukesegi lumekorraga katta. Mäe varjus olevail rajaosadel on lund küllaltki palju, kuid pidevalt päikese käes olevais paikades on lumekate üsna õhuke ja hommikupoolsel päeval väga jäine. Võistluse lähtepunktiks on Moena linn. Siin toimub võistlusele eelneval õhtul rongkäik, tähtsad tegclased ütlevad tervitusi ja kõrgel mäenõlval moodustavad tõrvikukandjad leekiva „XV Marcialonga". Võimas tulevärk ja tasuta juust ja vein kõigile soovijaile lõpetavad meeldiva avatalituse.

Võistluspäeva hommikul täitub tohutu suur parkimisväljak moodsate turistibussidega, mis kahekümnes erinevas külas või linnas ööbivad võistlejad starti toovad. Sõjaväeorkestri helide saatel koguneb kaugelt üle 7000 suusataja stardiaeda. Stardiaia ees olev väljak kitseneb juba paarisaja meetri pärast kolmeks suhteliselt kitsaks rajaks. Ja nii, suusataja-suusatajast kinni, läbivad võistlejad Moena linna erinevatel radadel ülespoole rühkides. Mõnes kohas kitseneb kuristiku serval kulgev rada ainult paari suusataja laiuseks ja siis tuleb aeg-ajalt seisatada ja edasipääsemise järjekorda oodata. Pärast 25. km on radadel ainult 3-4 suusatajat kõrvuti ja eelsõitjast möödumiseks on peaaegu küllaldaselt ruumi. Soraga küla kohal tõuseb kitsas, mäenõlval kulgev rada järsult 100 meetrit, et siis kohe niisama palju meetreid allpoololevasse jõesängi langeda. Siit 10 km edasi asuv Predazzo linn on lõpp-punktiks, neile, kes ainult 45 km soovivad sõita. Teistel on ees veel üsna kerge üles-alla kulgev rada kuni viimaste kilomeetriteni Cavalese linnas. Siin tuleb enne lõppu jõudmist sik-sakiliselt kulgeval linnatänavail 5 km jooksul tõusta 200 meetrit. Paljud võtavad suusad alt, et kiiremini ja kergema vaga üles saada, kuid enamus pressivad nii nagu kord ja kohus higist nõretades suuskadel lõpuni välja.

SAKSAMAAL

Varakult viimasele Alpentrisi võistlusele Oberammergaus saabujaid tervitab lausa jõululiselt uhkes lumerüüs maastik. Päikesepaistelised päevad, parajalt karge ilm ja suurepäraselt lumised rajad tõotavad toredat finaali sellest võistlussarjast osavõtjaile. Paraku aga hakkab neljapäeva õhtupoolikul puhuma soe mägestikutuul ning laupäeval on korraldajad sunnitud teatama, et võistlusrada on lumepuudusel lühendatud 50 km-le. Raja lühendamise tõttu jäävad läbimata Altenau ja Unterammergau külad ja kuulmata pealtvaatajate hõiked ja alpikellade kõlistamised, mis Austrias ja Itaalias lõid meeldiva meeleolu. Ja tolle toreda tunde puudumist ei korva ka kuningas Ludwigule kuulunud Linderhofi lossiaiast läbisuusatamine. Loomulikult ei mõjuta sellised meeleolulised asjaolud mingil viisil eliitklassi suusatajate tagajärgi, mis siin on paremad kui kahel eelmisel võistlusel. Põhiliselt terve tee viimase moe kohaselt uisutades on parima võitleja aeg 50 km rajal 1 tund ja 55 minutit. „Marcialonga" 70 km läbis võitja 3.04-ga ja „Dolomitenlaufi" 60 km parim aeg oli 2.59.

Harva sünnib maailmas midagi, millest eestlased ühel või teisel viisil osa ei võta. Nii osales ka sellel Alpentrisil vähemalt kolm eestlast järgmiste tagajärgedega: „Dolomitenlauf": Mehis Kivilo — 4.24, Harri Kivilo — 5.19. „Lienz Lauf" (25 km): Maimo Kivilo — 2.32. „Marcialonga" (70 km): Mehis Kivilo — 5.31, Harri Kivilo — 6.36. „Marcialonga" (45 km): Maimo Kivilo — 5.12. „Köning Ludwig Lauf": Mehis Kivilo — 3.03, Harri Kivilo — 3.32. Võistlusrajal kohatud rootslaste andmeil olid ka Rootsi eestlased Alpentrisil esindatud, ning osavõtjate nimekiri lubab oletada, et ka okupeeritud kodumaalt oli keegi väljas.

Nihitsa veste

Kui kirjanikud põgenesid maalt

Oli 1944. aasta varasügis. Pedro Krusten oli lõpetanud parajasti Suurupi neeme ees laevasõidu Leaga. A studes laevalt maha, nägi ta, et Tallinna poolt tuli tagurpidi sõudes Evald Uustalu. Paadi vastaspingil istus mureliku suuga Marie Under. Tema kõrval oli mees, kes nägi välja nagu klaassilmadega Kristus. Krusten tervitas tuttavaid kolleege ja tegi ettepaneku:

„Läheme Vehklemõisa aeda. Seal on täna aiapidu lampioonidega."

„Kus see Vehklemõisa õieti on?" küsis Uustalu.

Krusten näitas näpuga lõunasse, kust paistis torn üle metsa. See pidi olema Vehklemõis suure rohuaiaga.

Kõik neli astusid Suurupi tuletorni juures kõrget kallast mööda üles. Tuletorni juures ootas neid suurem seltskond — kõik kirjanikud. Suurupi merekindlusest kostus vägev sõdurite rivilaul. Peeter Lindsaar ütles:

„Ja sõdurid laulavad."

„See on hea märk," sõnas keegi. „Kui sõdurid laulavad, siis nad veel ei tee kand ja varvas."

Kogu seltskond võttis suuna Muraste mõisa poole. Teel tuli vastu Voldemar Õun viis paari susse näpu otsas. Raimond Kolk küsis:

„Kas see on vallavanema pärandustomp?"

„Ei ole," vastas Õun. „Võibolla on see meie uus evangeelium," lisas ta mõistu juurde.

Rutsi poe ees seisis väike poiss tee ääres ja töinas täiest kõrist.

„Väikemees, miks nutad?" päris Kolk kaastundlikult.

„Ei lasta elada," nuuksus poiss ja näitas rannale, kus üks küla põles kahest otsast. Bernard Kangro vaatas ka rannale, viskas pilgu Naissaarele ja tegi kindlaks:

„Puu saarel on alles."

Muraste mõisa aed oli ehitud lampioonidega. Kirjanikud võtsid istet puude varjus. Valev Uibopuu mängis kitarril „Toselli serenaadi", Arvi Kork oli tulnud röövlijahilt ja rääkis relvalugusid, Heino Susi jutustas sõidust üle lahe, August Gailit unistas muinasmaast. Kõiki aga rusus sügav mure, sest kaugelt kostus kahurimürinat. Arvo Mägi arvas:

„Tulevad vist uued isandad."

„Ei ole need uued isandad, vaid surma ratsanikud," vaidles Karl Ristikivi vastu.

„Aga meil on õigus hõlma all," arvas Arvo Mägi. „Tuleb lippude vahetus. Haakrist alla, sirp ja vasar vardasse."

„Päästa meid ära kurjast," palvetas Ainn Kalmus.

„Ehk tulevad inglased appi," arvas keegi.

„Arvad sa," sõnas Valev Uibopuu. „Keegi ei kuule meid."

„Jah," lisas juurde Arno Raag. „Elame saatuslikus kolmnurgas."

Tõsise olemise lõpetas kasvav kahurimürin. Järsku ilmus õuele Evald Voitk jalgrattaga ning kuulutas:

„Maa põleb!"

Kirjanikud võtsid oma vähesed pambud ning ruttasid rannale, kus seisis väike laev Suurupi sireenijaama akna taga. Teel tuli vastu Konstantin Reemets, kes näis olevat ebausklik. Ta jutustas kassist, kes jooksnud üle tee. Ta liitus teistega ning kõik ruttasid randa. Seal õõtsus rahutul veel väike laev, millega Pedro Krusten ja Lea olid teinud lõbusõidu. Kõik piidlesid laeva veidi umbusklikult. Gerd Helbemäe arvas:

„See on ohvrilaev."

„Aga viib ehk üle rahutu vee," lootis Gailit. „Aga meie leegitsev süda jääb kodumaale."

„Ja ristideta hauad," lisas Viirlaid juurde.

„Kas see laev pole huupi valitud?" küsis Krusten.

„Läänemere isandad põgenevad maalt," ironiseeris August Mälk.

„Aga ainult ajutiseks," kinnitas Helbemäe.

„Läheme teisele rannale," lootis Aino Thoen.

Kirjanikud astusid laevale. Maha jäid ainult Heino Susi ja Ruth Eliaser. Esimesel oli veel sulasekaup sarvikuga ja teine oli unustanud koju passi ja paja.

EELMISE NÄDALA RISTSÕNA LAHENDUS

PÕIKI:
1. Vala, 5. Kurgi, 10. Arvas, 15. Kaal, 19. Ihar, 20. Oleng, 21. Raibe, 22. Aste, 23. Koed, 24. Padur, 25. Abist, 26. Tule, 27. Sinna, 29. Kuue, 30. Rebi, 31. Sudak, 32. Ablas, 34. Kaa, 36. Endas, 38. Ado, 41. Ots, 42. Pista, 44. Tom, 45. Oli, 48. Kokard, 50. Mütsiga, 52. Neptun, 54. Roost, 55. Tiree, 56. Aim, 58. Tasun, 59. Osme, 60. Einel, 61. Annam, 63. Lugu, 64. Neetimine, 66. Iga, 67. Kuulsad, 69. Saba, 70. Eru, 71. Erin, 72. Ajalugu, 76. Und, 77. Keelepeks, 82. Kagu, 83. Akord, 85. Vurle, 86. Idla, 87. Emata, 89. Sem, 90. Lakil, 91. Kraal, 92. Natuur, 94. Harilik, 96. Seesam, 97. Tse, 98. Ted, 100. Sapil, 101. Aar, 102. Ise, 103. Droog, 105. Osm, 106. Kliid, 108. Larry, 111. Muil, 113. Item, 115. Sinod, 119. Oboe, 120. Siidi, 121. Silun, 123. Iile, 124. Peks, 125. Andun, 126. Eilse, 127. Viga, 128. Seks, 129. Loode, 130. Duett, 131. Anun.

PÜSTI:
1. Viks, 2. Ahoi, 3. Laen, 4. Ardna, 5. Kop, 6. Ulakas, 7. Redus, 8. Gnuu, 9. Igrekitel, 10. Ararati, 11. Rabe, 12. Viibe, 13. Absint, 14. Set, 15. Katus, 16. Asud, 17. Atla, 18. Leek, 28. Abort, 31. Samet, 33. Ltd, 35. Asse, 37. Don, 38. Akron, 39. Doose, 40. Okome, 42. Püree, 43. Agana, 45. Otsus, 46. Luuga, 47. Innud, 49. Aset, 50. Minna, 51. Ain, 53. Pall, 55. Tiibuks, 57. Makrell, 60. Emaga, 61. Agu, 62. Muile, 65. Isu, 66. Ird, 68. Une, 70. End, 71. Eerik, 72. Akent, 73. Jamas, 74. Agate, 75. Lutu, 76. Urmas, 77. Kukil, 78. Pire, 79. Edasi, 80. Klaas, 81. Salme, 84. Oeh, 85. Valimised, 88. Autry, 90. Lips, 91. Keris, 93. Reo, 95. Raoline, 96. Sai, 99. Domino, 101. Almust, 103. Dress, 104. Guido, 106. Kelle, 107. Diiva, 108. Lops, 109. Abee, 110. Rokk, 112. Idud, 114. Tiiu, 116. Niin, 117. Olgu, 118. Dean, 120. Sal, 122. Net.